

0.4. 79

НАСТАВЛЕНИЕ ПО СТРЕЛКОВО ДЕЛО

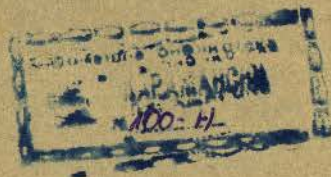
■
7,62-мм картечница
Калашников

■
ПК • ПКС • ПКБ • ПКТ
■

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ДЪРЖАВНО ВОЕННО ИЗДАТЕЛСТВО

НАСТАВЛЕНИЕ Ю СТРЕЛКОВО ДЕЛО

7-62 мм картечница
Калашников
(ПК, ПКС, ПКБ и ПКТ)

ДЪРЖАВНО ВОЕННО ИЗДАТЕЛСТВО

СОФИЯ • 1974

ЧАСТ ПЪРВА
УСТРОЙСТВО НА КАРТЕЧНИЦАТА
РАБОТА С НЕЯ
ОБСЛУЖВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ

Г л а в а I

ОБЩИ СВЕДЕНИЯ

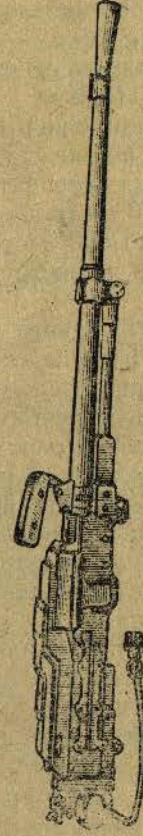
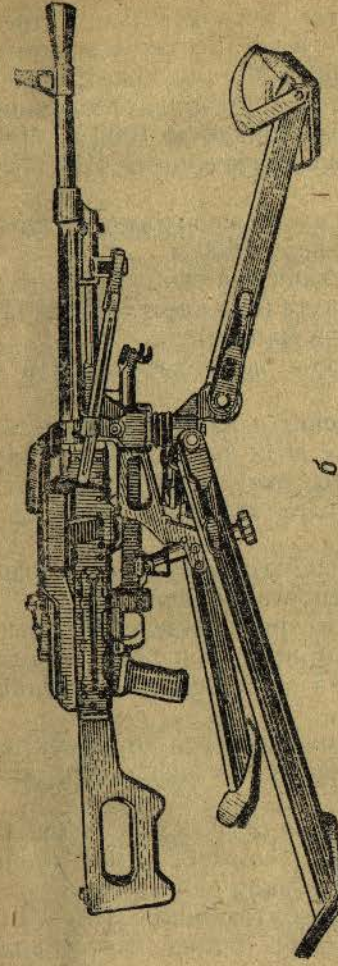
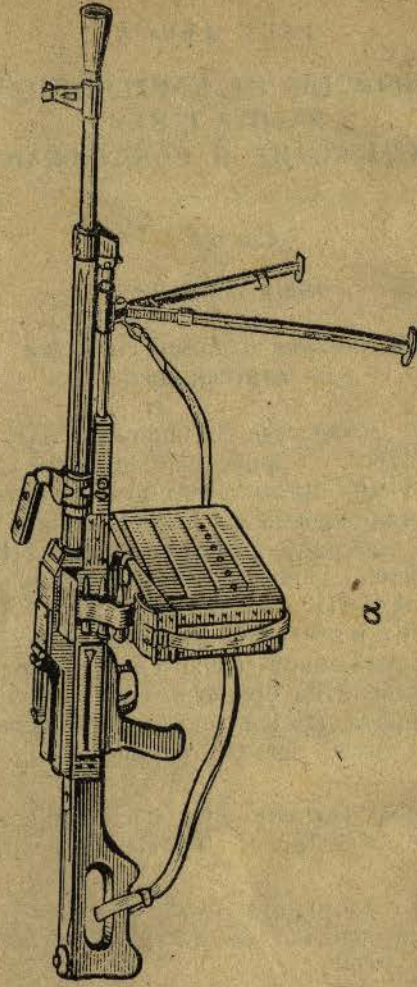
. Назначение и бойни свойства
на картечницата

1. 7,62-мм картечница Калашников (ПК, ПКС — на станок, ПКБ — бронетранспортърна, ПКТ — танкова) е мощно автоматично оръжие и е предназначена за унищожаване на живата сила и огневите средства на противника. Картечниците ПК и ПКС са предназначени за поразяване и на въздушни цели.

Картечницата ПК има двунога (фиг. 1, а); картечницата ПКС е поставена на триножен станок конструкция Саможенков (фиг. 1, б); картечницата ПКБ е поставена на бронетранспортърна установка; картечницата ПКТ е поставена в куполата на танка и в други видове бронетанкова техника (фиг. 1, в).

2. За стрелба с картечницата се използват патрони с обикновен, трасиращ и бронебойно-запалителен куршум.

Стрелбата с картечницата се води с къси (до 10 изстрела) и дълги (до 30 изстрела) редове или с непрекъснат огън.

Фиг. 1. Общ вид на картечницата Калашников:
 а — картечницата на двунога (ПК); б — картечницата на станок (ПК); в — танкова кар-
 течница (ПКТ)

Подаването на патроните във водителя при стрелба се извършва от металическа лента, поставена в кутия. Лентите са за 100, 200 или 250 патрона.

Най-действителен огън с картечницата по земни и въздушни цели — на разстояние до 1000 м. Мерно разстояние на стрелбата с картечниците ПК, ПКС и ПКБ — 1500 м.

Разстояние на правия изстрел по гръдна фигура — 400 м, а по бягаща фигура — 650 м.

Темп на стрелбата (техническа скорострелност) — около 650 изстрела в минута (при картечницата ПКТ — 700 до 800 изстрела в минута).

Бойна скорострелност — до 250 изстрела в минута.

3. Охлаждането на цевта в картечницата е въздушно. Допуска се да се води непрекъснат огън до 500 изстрела, след което, ако е необходимо, да се продължи стрелбата, нагрятата цев трябва да се замени със запасна.

4. Стрелбата с картечницата може да се води с двунога или с триножен станок конструкция Саможенков. Станокът осигурява водене на огън с картечницата по земни и въздушни цели и подобрява действителността на стрелбата на пределните разстояния.

Ъгълът на хоризонталния обстрел по земни цели с използване на ограничители е около 90°, а по въздушни цели — 360°.

Височината на линията на огъня при стрелба със станок от положения лежешком е 3200 мм, от наколени — 820 мм и от седешком — 580 мм.

5. Тегловни данни: на картечницата ПК — 9 кг; на картечницата ПКС — 16,7 кг; на картечницата

ПКТ — 10,5 кг; кутията със снаряжена лента със 100 патрона — 3,9 кг, с 200 патрона — 8,0 кг и с 250 патрона — 9,4 кг.

Основни части и механизми на картечницата и работата им при стрелба

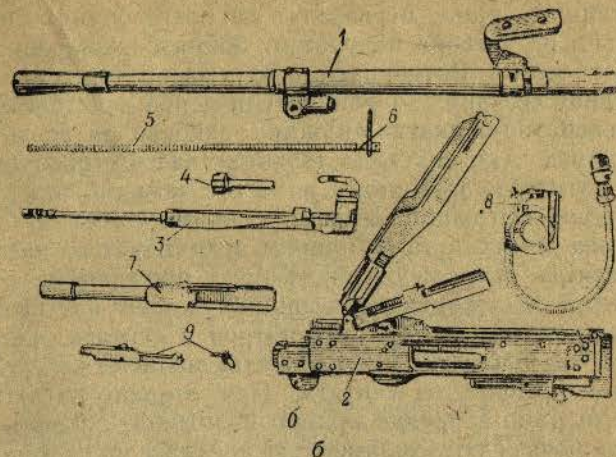
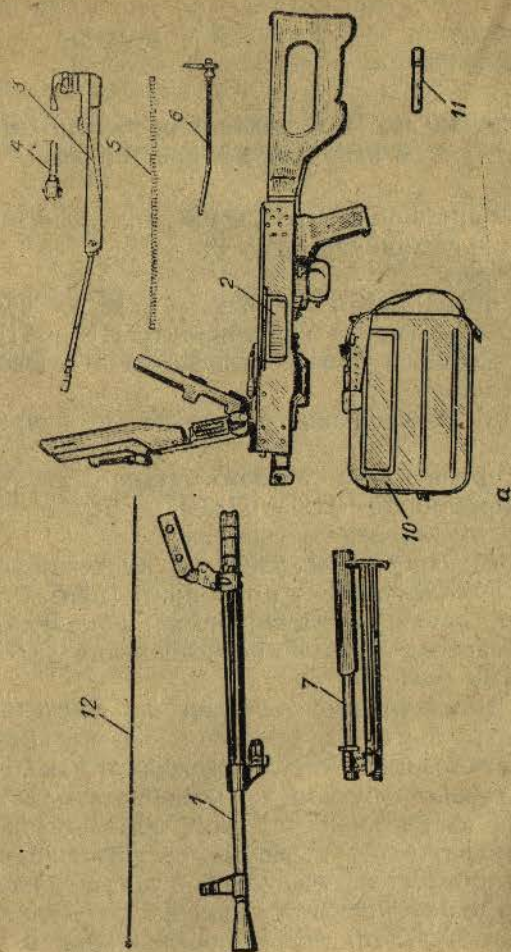
6. Картечницата се състои от следните основни части и механизми (фиг. 2):

- цев;
- цевна кутия с капак, основа на водителя и приклад (само на картечниците ПК и ПКС);
- затворна рама с извлекател и газово бутало;
- затвор;
- възвратно-бойна пружина с направляващо стебло;
- тръбичка на газовото бутало с двунога (само на картечниците ПК и ПКС);
- спускателен механизъм;
- електроспусък (само на картечницата ПКТ).

В комплекта на картечницата влизат кутии с ленти, принадлежности, ремък, покривка, запасна цев, запасни части и приспособления за стрелба с халосни патрони.

7. Автоматичното действие на картечницата се основава върху използването на енергията на барутните газове, които се отвеждат от канала на цевта към газовото бутало на затворната рама.

При изстрел част от барутните газове, които действуват върху куршума, се устремяват през отвърстието в стената на цевта в газовата камера, налягат върху предната стена на газовото бутало и връщат буталото със затворната рама в задно по-

Фиг. 2 Основни части и механизми на картечницата

а — картечница ПК; б — картечница ПКТ; 1 — цев; 2 — цев на кутия с капак, основа на водителя и приклад; 3 — затворна рама с извлекател и газово бутало; 4 — затвор; 5 — възвратно-бойна пружина; 6 — направляващо стъбло; 7 — тръбичка на газовото бутало с двунога (на картечницата ПК); 8 — електроспусък; 9 — спускателен механизъм; 10 — кутия с лента; 11 — принадлежности; 12 — шомпол

ложение. При отиването на затворната рама назад се извършва отключване на затвора, извличане на гилзата от патронника и изхвърлянето ѝ от цевната кутия навън, извличане на поредния патрон от лентата и подаването му в надлъжния прозорец на водителя, придвижване на лентата във водителя наляво на един прешлен и свиване на възвратно-бойната пружина.

Затворът се отключва чрез кръговото му завъртане около надлъжната ос вляво под действието на за-

творната рама, в резултат на което бойните издътци на затвора излизат от бойните упори на цевната кутия. Затворната рама в задно крайно положение се удря в ограничителя и под действието на възвратно-бойната пружина започва да се движи напред. Ако спусъкът (бутонът на електроспусъка) е натиснат, затворната рама със затвора, без да се задържа от запъвача на спускателния лост, продължава движението си напред, дотиквачът на затвора изтиква патрона от надлъжното прозорче на водителя и го дотиква в патронника, зъбите на извлекателя захващат поредния патрон в лентата, а палецът на подавателя се премества надясно на следващия прешлен на лентата. При отиване на затворната рама в предно крайно положение затворът се заключва и се възпламенява капсулата на патрона от жилото. Заключването на затвора се осъществява чрез завъртването му надясно около надлъжната ос, в резултат на което бойните издътци на затвора преминават пред бойните упори на цевната кутия. Ударникът под действието на кръглия улей на затворната рама се придвижва напред и нанася удар с жилото по капсулата на патрона. Произвежда се изстрел и работата на автоматиката на картечницата се повтаря.

Ако след изстрела спусъкът (бутонът на електроспусъка) не е натиснат, затворната рама със затвора остава в задно положение на боен зъб; за продължаване на стрелбата е необходимо отново да се натисне спусъкът (бутонът на електроспусъка). Стрелбата продължава дотогава, докато не бъде отпуснат спусъкът (бутонът на електроспусъка) или докато има патрони в лентата.

Глава II

РАЗГЛОБЯВАНЕ И СГЛОБЯВАНЕ НА КАРТЕЧНИЦАТА

8. Разглобяването на картечницата може да бъде непълно и пълно: непълно — за почистване, смазване и преглед на картечницата; пълно — за почистване при силно замърсяване на картечницата; след продължителното ѝ стоене на дъжд или сняг; след дегазация и дезактивация на картечницата; при поставяне на картечницата на продължително съхраняване; при получаване от склада; при подмяна на части.

Излишни чести разглобявания на картечницата са вредни, защото те ускоряват износването на частите и механизмите.

Разглобяването и сглобяването на картечницата се извършват на маса или върху чиста постелка; частите и механизмите се подреждат по реда на разглобяването, като се работи с тях внимателно, без да се поставя една част върху друга и без да се прилагат големи усилия и силни удари. При сглобяване на картечницата се проверяват номерата на частите

и: номерът на всяка част трябва да съответствува на номера на капака на цевната кутия на картечницата.

Обучение по разглобяване и сглобяване на бойните картечници се допуска само в изключителни случаи, като се работи особено внимателно с частите и механизмите.

При разглобяване на картечницата ПКС (ПКТ) е необходимо тя да се сменя от станок (лафета), като предварително се изпразни, ако е била заредена. Снемането на картечницата ПКТ от лафета се извършва след изваждане на щепсела на електропусъка. По-нататъшното разглобяване на картечницата се извършва така, както е указано в т. 9.

9. Ред за непълно разглобяване на картечницата

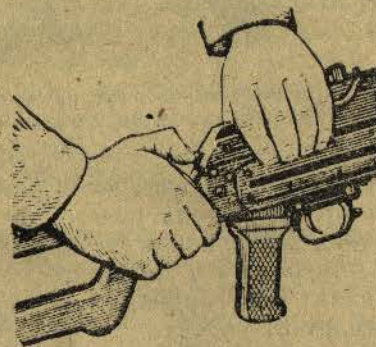
а) Поставя се картечницата на двуногата. Задържа се с дясната ръка картечницата чрез ръкохватката във вертикално положение, с палеца на лявата ръка се освобождават краката на двуногата от пружинната ключалка, завърта се двуногата от цевта така, че краката ѝ да заемат фиксирано положение; поставя се картечницата на двуногата с дулната част наляво или напред. Картечницата ПКТ се поставя на масата (постелката) с дулната част напред.

б) Отделя се кутията с лентата от картечницата и се проверява дали няма патрон в патронника. С лявата ръка се повдига прикладът на картечницата, с палеца на дясната ръка се отвежда ключалката на кутията надясно и се отделя кутията с лентата от картечницата (фиг. 3). Като се придържа картечницата с дясната ръка за шийката на приклада (картечницата ПКТ — отдолу за електропусъка),

с палеца се натиска ключалката и се отваря капакът на цевната кутия (фиг. 4); повдига се основата на водителя и се завърта предпазителят в положение „Огън“. С ръкохватката за пренапълване се изтегля

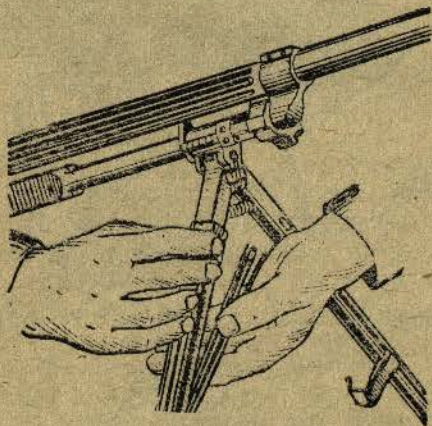
Фиг. 3. Отделяне на кутията с лентата от картечницата

Фиг. 4. Отваряне на капака на цевната кутия

затворната рама в задно положение и се проверява дали няма патрон в патронника. След това затворната рама, като се придържа за ръкохватката, плавно се спуска от бойния зъб.

в) Изважда се кутийката с принадлежностите. С показалеца на дясната ръка се натиска капачката

Фиг. 5. Отделяне на звената на шомпола от крака на двуногата

на гнездото на приклада така, че кутийката под действието на пружината да излезе от гнездото; отваря се кутийката и се изваждат от нея протривката, четката, отвертката и избивката.

На картечницата ПКТ принадлежностите и шомполът се изваждат от чантата.

г) Отделят се звената на шомпола от краката на двуногата. Премества се подвижното хамутче на-

горе и се отделят звената на шомпола от крака на двуногата (фиг. 5).

д) Отделя се направляващото стебло с възвратно-бойната пружина. Като се придържа картечницата с лявата ръка за pistolетната ръкохватка (картечницата ПКТ — за електроспуська), с дясната ръка се подава напред направляващото стебло, докато излезе издатъкът му от отворието на основата на приклада: повдига се задният край на направляващото стебло и се изважда с възвратно-бойната пружина от цевната кутия (фиг. 6); сменя се възвратно-бойната пружина от направляващото стебло.

е) Отделя се затворната рама със затвора. Като се придържа картечницата с лявата ръка за pistolетната ръкохватка (картечницата ПКТ — за електроспуська), с дясната ръка се отвежда чрез извлекателя затворната рама назад до крайно положение; повдига се затворната рама и се изважда заедно със затвора от цевната кутия (фиг. 7).

ж) Отделя се затворът от затворната рама. Взема се затворната рама в лявата ръка със затвора нагоре; с дясната ръка (фиг. 8) се измества затворът назад и се завърта надясно така, че неговият водещ издатък да излезе от фигурния изрез на затворната рама; след това затворът се придвижва напред и като се завърта надясно, отделя се от затворната рама.

з) Отделя се ударникът от затвора. Взема се затворът в лявата ръка с канала надолу, придвижва се ударникът назад до крайно положение и като се премества с пръстите на дясната ръка чрез издатъка напред (фиг. 9), извлича се ударникът от канала на затвора.

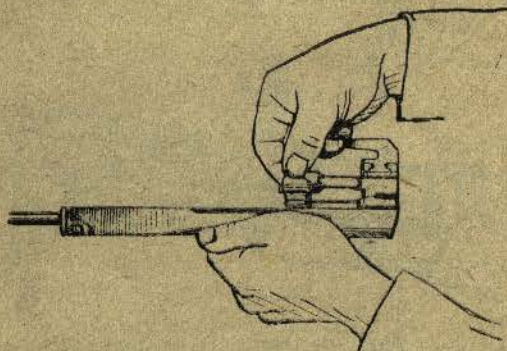

Фиг. 6. Следи се за направляващото / т ебло с възвратно-бойната пружина

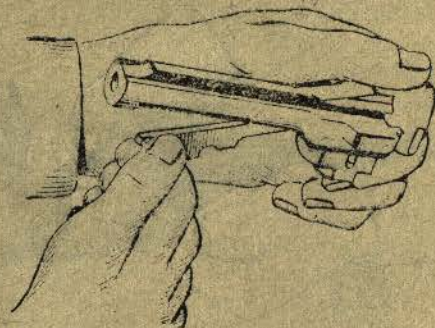

Фиг. 7. Отделяне на затворната рама със затвора

и) Отделя се електропусъкът (на картеницата ПКТ). Натиска се фиксаторът с избивка и се придвижва електропусъкът нагоре до излизането на направляващите му издънки от вертикалните канали на цевната кутия.

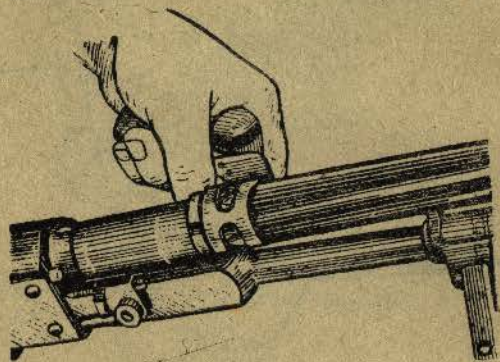

Фиг. 8. Отделяне на затвора от затворната рама

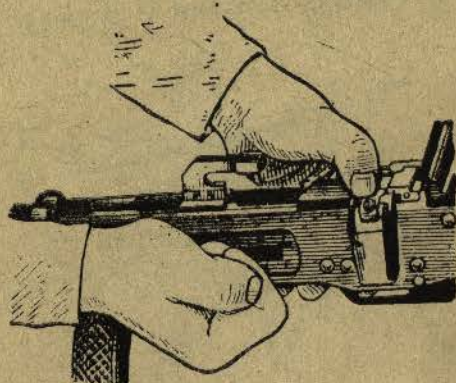

Фиг. 9. Отделяне на ударника от затвора

к) Отделя се цевта. Издърпва се ключалката на цевта наляво до крайно положение; завърта се с лявата ръка ръкохватката на картечницата напред и се отделя цевта (фиг. 10). Ако ключалката на

Фиг. 10. Отделяне на цевта

Фиг. 11. Придвижване на ключалката на цевта с подавателния палец

цевта не може да се придвижи или ако картечницата е силно нагрята, поставя се затворната рама в цевната кутия, натиска се подавателният палец с палеца на лявата ръка към челото на ключалката (фиг. 11), след което се изтегля затворната рама в задно положение, а подавателният палец придвижва при това ключалката на цевта встрани; след това се изважда затворната рама от цевната кутия.

З а б е л е ж к а. Не се разрешава да се поставя цевта върху кръглия издатък.

10. Ред за сглобяване на картечницата след непълно разглобяване:

а) **Присъединява се цевта.** Отваря се капакът на цевната кутия, ако е бил затворен, повдига се основата на водителя и се придвижва ключалката на цевта наляво до крайно положение; поставя се цевта със задната ѝ част в цевната кутия и като се съвпада тръбичката на газовата камера с тръбичката на газовото бутало, дотиква се цевта назад до крайно положение; заключва се цевта към цевната кутия, като се придвижи ключалката надясно, а ръкохватката на картечницата се завърта наляво.

б) На картечницата ПКТ се **присъединява електроспусъкът.** Съвпадат се направляващите издатъци на тялото на електроспусъка с вертикалните канали на цевната кутия и като се натиска фиксаторът, придвижва се електроспусъкът надолу до крайно положение; при това фиксаторът трябва да влезе в отворстието на цевната кутия.

в) **Присъединява се ударникът към затвора.** Вема се затворът в лявата ръка, вкарва се предният край на ударника в канала на затвора и като се придвижва напред, присъединява се към затвора.

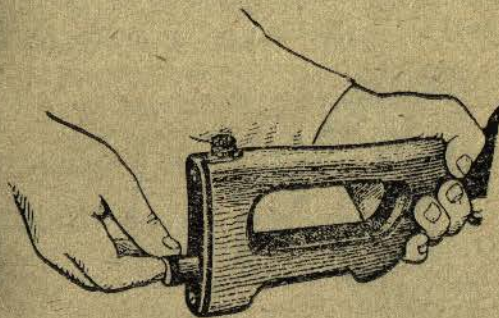
г) Присъединява се затворът към затворната рама. Взема се затворната рама в лявата ръка, а затворът — в дясната; поставя се цилиндрическата част на затвора в канала на затворната рама, вкарва се направляващият издатък на ударника в канала на издатъка за отражателя, придвижва се затворът назад и се завърта наляво до крайно положение (при това водещият издатък на затвора трябва да влезе във фигурния изрез на затворната рама); придвижва се затворът напред.

д) Присъединява се затворната рама със затвора към цевната кутия. Взема се затворната рама с дясната ръка за извлекателя така, че затворът да се задържа с палеца в предно положение. С лявата ръка се прихваща картечницата за pistolетната ръкохватка (за електроспусъка), като с показалеца се натиска спускателят, а с дясната ръка се поставя затворната рама с газовото бутало в цевната кутия; придвижва се затворната рама напред до крайно положение.

е) Присъединява се направляващото стебло с възвратно-бойната пружина. Взема се направляващото стебло в дясната ръка и се надява на него възвратно-бойната пружина така, че началните витки на пружината да влязат в кръглият канал на стеблото. Като се придържа картечницата с лявата ръка за pistolетната ръкохватка (за електроспусъка), с дясната ръка се вкарва направляващото стебло с възвратно-бойната пружина в канала на затворната рама; свива се възвратно-бойната пружина, подава се направляващото стебло напред и се отпуска надолу до крайно положение; вкарва се изда-

тъкът на направляващото стебло в отворстието на основата на приклада.

ж) Отпуска се основата на водителя и се затваря капакът на цевната кутия. Изтегля се затворната

Фиг. 12. Поставяне на кутийката с принадлежностите в гнездото на приклада

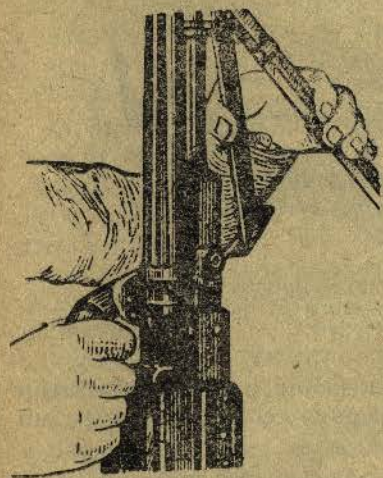
рама назад до крайно положение и като се натиска на спусъка (доста), проверява се дали е правилно сглобяването.

з) Присъединяват се звената на шомпола към крака на двуногата. Изтегля се подвижното хамутче нагоре и се поставят звената на шомпола в канала на десния крак на двуногата, отпуска се подвижното хамутче надолу. Звената на шомпола и принадлежностите на картечницата ПКТ се поставят в чантата.

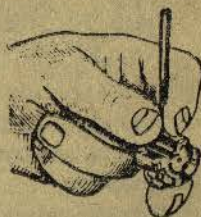
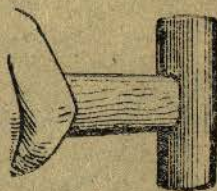
и) Поставя се кутийката с принадлежностите в гнездото на приклада. Поставят се принадлежностите в кутийката и се затваря капачката ѝ, вкарва се кутийката с дъното напред в гнездото на приклада

(фиг. 12) и се потапя така, че гнездото да се затвори от капачката.

к) Присъединява се кутията с лентата за 100 патрона към картечницата. Като се повдига с дясната ръка прикладът нагоре и се завърта картечницата наляво, с лявата ръка се присъединява ку-

Фиг. 13. Скатаване на краката на дуногата

Фиг. 14. Избиване на щифта при отделяне на изхвъргача от затвора

тията с лентата за 100 патрона към носача на цевната кутия.

л) Скатават се краката на дуногата. С дясната ръка се поставя картечницата във вертикално положение; с лявата ръка чрез няколко свивания кра-

ката на дуногата (фиг. 13) се прибират към цевта и се закрепват с пружинната ключалка.

11. Ред за пълно разглобяване на картечницата:

а) Извършва се непълно разглобяване по реда, указан в т. 9.

б) Разглобява се затворът. Взема се затворът в лявата ръка и се изтикват (избиват) с избивката щифтът и оста на изхвъргача (фиг. 14), като се придържа при това изхвъргачът с показалеца на ръката; изважда се изхвъргачът с пружината от затвора.

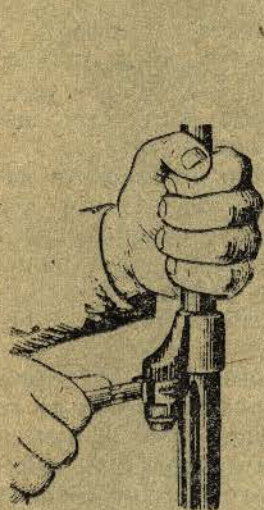
в) Снема се газовият регулатор от газовата камера. Като се придържа цевта с лявата ръка във вертикално положение, поставя се посредством гилза (учебен патрон) газовият регулатор в неутрално положение (фиг. 15); чрез леки удари с чук (кутийката с принадлежности) се избива газовият регулатор от газовата камера.

На картечницата ПКТ се изважда с избивката осигурителната ключалка на гайката, отвинтва се с отвертката гайката и чрез леки удари с чук се избива регулаторът от газовата камера (при избиване на регулатора върху него се поставя дървено трупче).

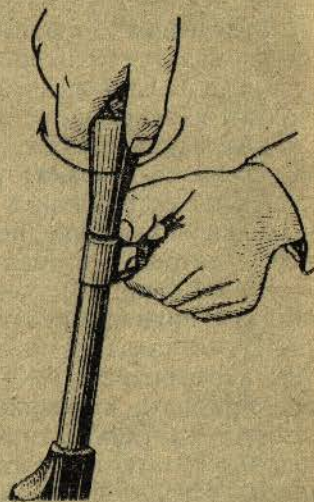
г) Отвинтва се огнеприкривателят. Поставя се цевта във вертикално положение, потапя се с палеца на лявата ръка фиксаторът на огнеприкривателя с основата на мушката, а с дясната ръка се отвинтва огнеприкривателят (фиг. 16). Ако огнеприкривателят не се отвинтва с усилията на ръката, необходимо е в неговото отверстие да се постави избивката (звено от шомпола) и посредством нея да се отвинти огнеприкривателят.

д) Разглобява се спускателният механизъм. За-

върта се флагчето на предпазителя назад, натиска се с избивката до потапяне на фиксатора и се завърта предпазителят нагоре до крайно положение. С дясната ръка се натиска върху спусъка, а с лявата ръка се изважда предпазителят. След това, като се

Фиг. 15. Поставяне на газовия регулатор в неутрално положение

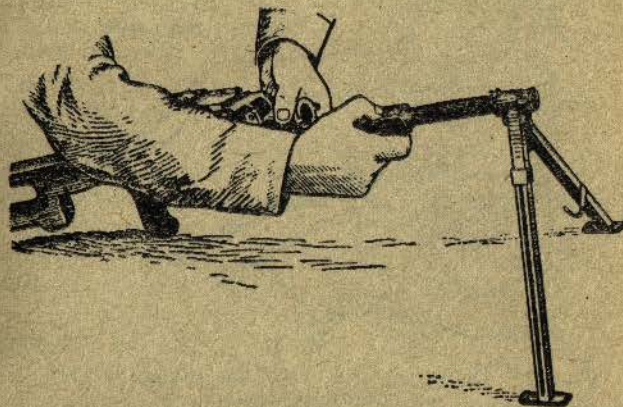

Фиг. 16. Отвинтване на огне-прикривателя

натиска с палеца спускателният лост, изтиква се вляво оста на спусъка, изваждат се спускателният лост с неговата пружина и спусъкът. Отделя се пружината от спускателния лост.

На картечницата ПКТ трябва предварително да се отдели спускателният механизъм, за което кар-

течницата се поставя на предпазители и като се натиска с избивка фиксаторът през отверстието на предпазителя, завърта се предпазителят нагоре до крайно положение и се отделя от цевната кутия. Изтегля се спускателният механизъм от цевната кутия. Избива се оста на запъвача с помощта на из-

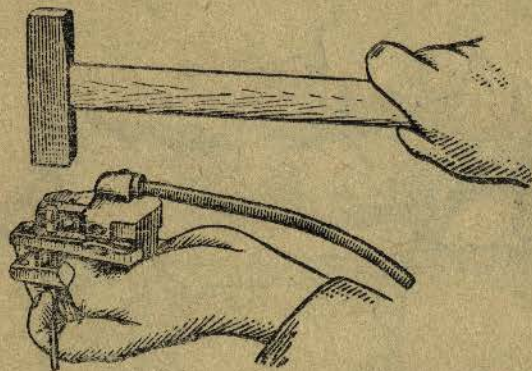
Фиг. 17. Отделяне на тръбичката на газовото бутало с двуногата от цевната кутия

бивка и чук, изважда се запъвачът с пружината от тялото на спускателния механизъм, избиват се оста на кобиличката и ексцентрикът и се изваждат от тялото на спускателния механизъм.

е) Отделя се тръбичката на газовото бутало с двуногата. С лявата ръка се прихваща картечницата отпред пред капака на цевната кутия и се повдига; с дясната ръка се прихваща тръбичката на газовото бутало, с палеца се натиска пружинната ключалка

надолу (фиг. 17) и като се придвижва тръбичката на газовото бутало с двуногата напред, отделя се от цевната кутия.

ж) На картечницата ПКТ се разглобява електро-спусъкът (разглобяването и сглобяването се извърш-

Фиг. 18. Поставяне на оста на големия лост на електроспусъка

ват под ръководството на офицер или оръжеен майстор):

— избива се оста на спускателния лост посредством избивка и чук и се отделят спускателният лост и пружината му от тялото на електроспусъка;

— избива се оста на големия лост и като се придържа пружината му с палеца на ръката, отделя се големият лост с пружината от тялото на електро-спусъка.

12. Ред за сглобяване на картечницата след пълно разглобяване:

а) На картечницата ПКТ се сглобява електро-спусъкът:

Присъединява се големият лост:

— поставя се във вертикалния канал на тялото на електроспусъка големият лост така, че неговият по-къс край да попадне под горния край на малкия лост; предварително големият лост се закрепва с оста;

— поставя се в ушите на големия лост пружината така, че дългият ѝ край да влезе в канала на лоста, а късият — да се опрے на щифта; съвпада се посредством избивка отверстието на пружината с отверстието на ушите, донабива се с чук оста на големия лост докрай (фиг. 18) и се кернира.

Присъединява се спускателният лост:

— надява се пружината на спускателния лост на издатъка на горната капачка на електроспусъка;

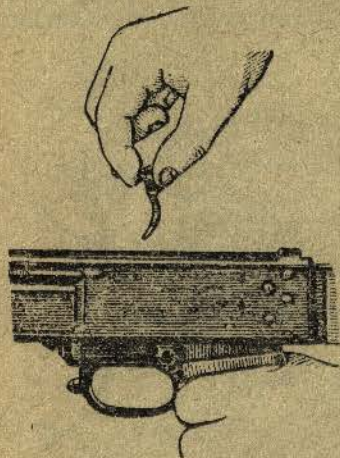
— надява се спускателният лост на предпазителя (фиг. 19);

— вкарва се спускателният лост в канала на електроспусъка, като се направлява пружината в гнездото на спускателния лост, след което, като се съвпадна отверстието на лоста и тялото на електро-спусъка, поставя се оста и се кернира.

Фиг. 19. Присъединяване на спускателния лост към тялото на електроспусъка

б) Присъединява се тръбичката на газовото бутало с двуногата. Прихваща се цевната кутия с лявата ръка пред капака, а с дясната ръка се вкарва тръбичката на газовото бутало в цевната кутия и се придвижва назад до крайно положение (до заключване).

Фиг. 20. Присъединяване на спусъка

ният лост с пружината (фиг. 21) така, че предният му край да влезе в изреза на спускателната кутия, а зъбът на спусъка — в прозорчето на спускателния лост; потапя се спускателният лост надолу;

— поставя се оста на спусъка: като се придържа с показалеца на дясната ръка спускателният лост в долно положение, с лявата ръка се поставя оста на спусъка в отворстието на спускателната кутия и спусъка;

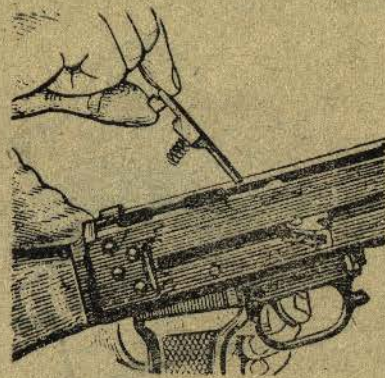
в) Сглобява се спускателният механизъм:

— поставя се спусъкът в прозорчето на спускателната кутия (фиг. 20);

— присъединява се пружината към спускателния лост;

— поставят се спускателният лост с пружината в спускателната кутия; като се приповдига леко с лявата ръка за опашката спусъкът малко нагоре, поставя се спускател-

— поставя се предпазителят: като се прихваща картечицата за пистолетната ръкохватка и се натиска на спусъка, поставя се с лявата ръка предпазителят в отворстието на спускателната кутия;

Фиг. 21. Присъединяване на спускателния лост с пружината

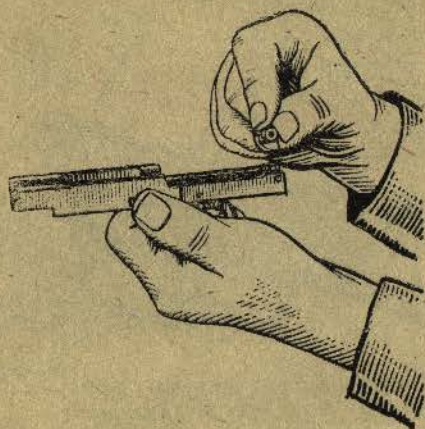
като се преодолява силата на пружината на фиксатора, придвижва се предпазителят надясно до крайно положение и се завърта напред до положение „Огън“.

На картечицата ПКТ се сглобява и присъединява спускателният механизъм:

— поставя се ексцентрикът в канала на тялото на спускателния механизъм (фиг. 22) и се закрепва с оста;

— поставя се кобиличката в канала на тялото на спускателния механизъм така, че нейната площадка на задния ѝ край да опре върху издатъка на ексцентрика, и се закрепва кобиличката с оста;

- присъединява се пружината към запъвача;
- поставя се в канала на тялото запъвачът с пружината така, че издатъкът на запъвача да попадне под предния край на кобиличката, и се закрепва запъвачът с оста;

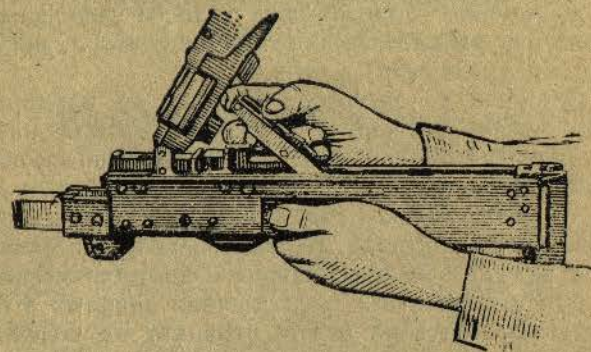

Фиг. 22. Присъединяване на ексцентрика на спускателния механизъм

— поставя се спускателният механизъм в гнездото на цевната кутия (фиг. 23) така, че да съвпадат отворстията за предпазителя в цевната кутия и тялото на спускателния механизъм;

— като се придържа картечницата, поставя се предпазителят в съвпадналите отворстия и като се преодолява съпротивлението на пружината на фиксатора, придвижва се предпазителят наляво до крайно положение и се завърта в положение „Огън“.

г) Завинтва се огнеприкривателят. Като се придържа цевта с лявата ръка във вертикално положение, с палеца се потапя фиксаторът и с дясната ръка се завинтва огнеприкривателят.

Фиг. 23. Присъединяване на спускателния механизъм

д) Надява се газовият регулатор на газовата камера. Като се придържа цевта с дулната част надолу и газовата камера към сглобяващия, с дясната ръка се надява на тръбичката на газовата камера газовият регулатор с издатъците си нагоре и канала за гилзата към сглобяващия, придържа се здраво с палеца на лявата ръка, удря се с чук (с кутийката за принадлежностите) до опирането му в упора на тръбичката. Посредством гилза (учебен патрон) се поставя газовият регулатор на необходимото деление.

На картечницата ПКТ се присъединява газовият регулатор към газовата камера:

— поставя се газовият регулатор в конусното отверстие на газовата камера, като едновременно с това се съвпада необходимият изрез на главичката с фиксатора на газовия регулатор;

— завинтва се гайката на регулатора с отвъртка до крайно положение и като се съвпада отверстието на гайката с прореза на регулатора, поставя се осигурителната ключалка.

е) Сглобява се затворът. Поставя се изхвъргачът с пружината в изреза на затвора; като се натиска изхвъргачът навътре в изреза, поставя се оста на изхвъргача в отверстието така, че изрезът на оста да бъде обърнат към страната на цилиндрическата част на затвора. Взема се затворът в лявата ръка с водещия издатък нагоре и цилиндрическата част към сглобяващия и се поставя щифтът в отверстието на затвора откъм страната на водещия издатък.

ж) По-нататъшното сглобяване се извършва по реда, указан в т. 10.

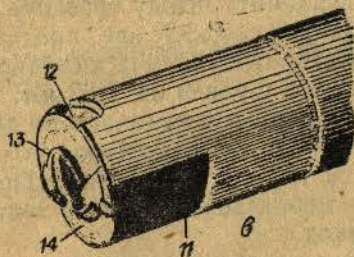
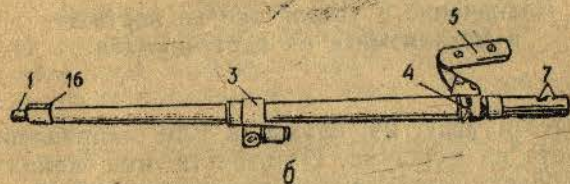
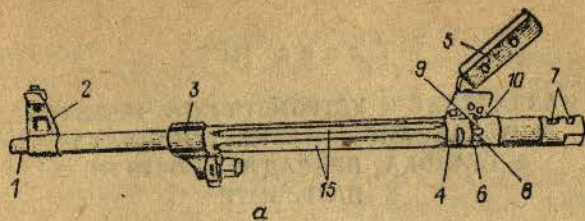
Глава III

НАЗНАЧЕНИЕ И УСТРОЙСТВО НА ЧАСТИТЕ И МЕХАНИЗМИТЕ НА КАРТЕЧНИЦАТА И СТАНОКА, ПРИНАДЛЕЖНОСТИТЕ И ПАТРОНИТЕ

Назначение и устройство на частите и механизмите на картечницата

13. Цевта (фиг. 24) служи да даде направление на полета на куршума. Отвътре тя има канал с четири бразди, които се вият отляво нагоре надясно. Браздите служат да дадат въртливо движение на куршума. Междините между браздите се наричат полета. Разстоянието между две противоположни полета (по диаметъра) се нарича калибър на цевта; на картечницата той е равен на 7,62 мм. В задната част каналът е гладък и е направен по формата на гилзата; тази част на канала служи за поместване на патрона и се нарича патронник. Преходът от патронника към набраздената част на цевта се нарича куршумен вход.

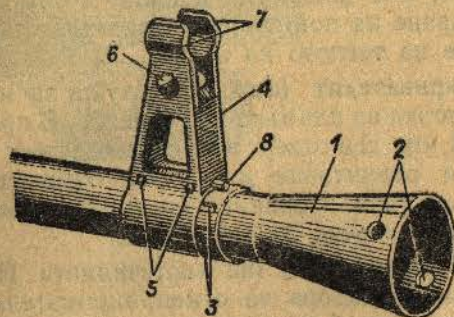
Отвън цевта има: резба на дулната част за завинтване на огнеприкривателя или втулката при стрелба с халосни патрони; основа на мушката (на картечницата ПКТ — основа на фиксатора на огнеприкривателя); газова камера; скоба с ръкохватка на картечницата; издатък за упор на цевта в цевната кутия; два напречни изреза за ключалката на

Фиг. 24. Цев:

а — на картечницата ПК (общ вид); б — на картечницата ПКТ (общ вид); в — задна част на цевта; 1 — резба; 2 — основа на мушката; 3 — газова камера; 4 — скоба на ръкохватката; 5 — ръкохватка; 6 — издатък; 7 — напречни изрези за ключалката на цевта; 8 — улей; 9 — изрез; 10 — издатък на ръкохватката; 11 и 12 — изрези за преминаване на издадената част на затворната рама и за издатъка на цевната кутия; 13 — кръгъл издатък; 14 — изрез за зъба на изхвъргача; 15 — надлъжни канали; 16 — основа на фиксатора

цевта. На картечницата ПКТ има издатък на ръкохватката за преместване на пластинката за избутване на цевта. За да се постави пластинката в необходимия изрез на издатъка на цевта, необходимо е предварително да се отдели ръкохватката от ско-

Фиг. 25. Огнеприкривател и основа на мушката:

1 — огнеприкривател; 2 — отверстия за избивката (звено на шомполе); 3 — изрези за фиксатора; 4 — основа на мушката; 5 — щифтове; 6 — отверстия за носача на мушката; 7 — предпазител на мушката; 8 — фиксатор

бата. На издатъка на цевта има два улея за издатъците на цевната кутия, ограничаващи клатенето на цевта, и изрез за издатъка на скобата на ръкохватката на картечницата (на картечницата ПКТ — три изреза за фиксиране на ръкохватката в задно положение). На стената на цевта има отверстия за отвеждане на част от барутните газове от канала на цевта в газовата камера.

На задната част цевта има: кръгъл издатък за

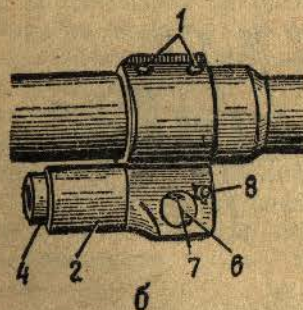
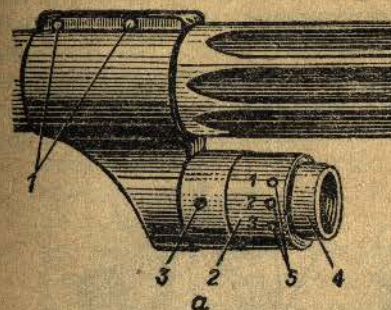
упор на венета на гилзата на патрона; изрез за зъба на изхвъргача; отдолу — изрез за преминаване на издадената част на затворната рама; отдясно — изрез за издатъка на цевната кутия.

На външната повърхност на цевта на някои картечници ПК има надлъжни канали, които служат за увеличаване на повърхността на охлаждане и за намаляване на теглото на цевта.

Огнеприкривателят (фиг. 25) служи за намаляване на блясъка на пламъка при стрелба. В предната си част той има две отворстия, които служат за завинтване и отвинтване на огнеприкривателя от цевта посредством избивката (звено на шомпола), отзад — осем изреза за фиксатора.

Основата на мушката (на картечницата ПКТ — основата на фиксатора на огнеприкривателя, вж. фиг. 24) е закрепена на цевта с два шифта (фиг. 25). Тя има отворстия за носача на мушката, предпазител на мушката и фиксатор с пружина; фиксаторът не позволява на огнеприкривателя и втулката за стрелба с халосни патрони да се саморазвиват от цевта.

Газовата камера (фиг. 26) служи за отвеждане на барутните газове от канала на цевта, чиято енергия се използва за задвижване на газовото бутало със затворната рама и за поместване на регулатора; тя е закрепена към цевта с два шифта. Газовата камера има отвътре отворстие за преминаване на барутните газове (то е съвпаднало с газоотводното отворстие на стената на цевта), отдолу — тръбичка с канал за газовото бутало и две отворстия за пропушане на газовете. Тръбичката има кръгъл изрез с праг, в който се фиксира предният край на

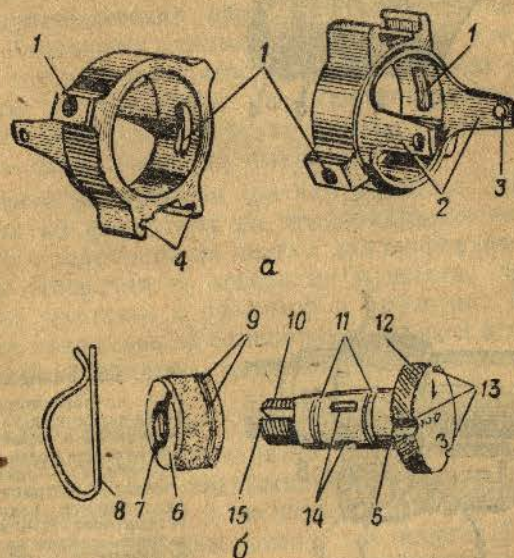

Фиг. 26. Газова камера:
а — на картечницата ПК;
б — на картечницата ПКТ: 1 — шифтове; 2 — тръбичка; 3 — отворстия за преминаване на газовете; 4 — кръгъл изрез с праг; 5 — трапчинки за фиксиращите издатъци на регулатора; 6 — отворстия за преминаване на барутните газове; 8 — фиксатор на регулатора

тръбичката на газовото бутало, а от страни — по три трапчинки за фиксиращите издатъци на регулатора; трапчинките са обозначени с цифрите 1, 2, 3.

На картечницата ПКТ тръбичката има напречно отворстие за регулатора и фиксатор на регулатора.

Регулаторът (фиг. 27) служи за регулиране на количеството на барутните газове, които действуват върху буталото на затворната рама. Той има две отворстия (продълговато и кръгло) за преминаване на барутните газове от газовата камера навън; два издатъка с фиксатори за задържане на регулатора

Фиг. 27. Регулатор:

а — на картечницата ПК; б — на картечницата ПКТ; 1 — отворстия за преминаване на газовете; 2 — издатъци; 3 — фиксатор; 4 — канал за влизане на венеца на гилзата; 5 — регулатор; 6 — гайка на регулатора; 7 — прорез за отвертка; 8 — осигурител; 9 — отворстие в кръглия канал за преминаване на осигурителя; 10 — резба за гайката; 11 — кръгли каналчета; 12 — главичка; 13 — изрези за фиксатора; 14 — канали за отвеждане на барутните газове; 15 — прорез за осигурителя.

върху тръбичката; канал за влизане на венеца на гилзата при използването ѝ за завъртане на регулатора.

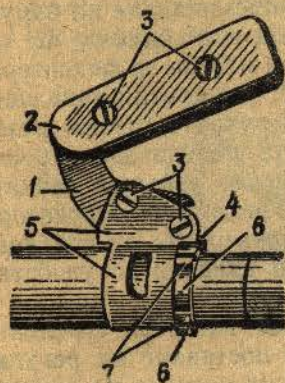
Регулаторът на картечницата ПКТ има: три канавки с различна дълбочина за преминаване на барутните газове от канала на цевта в тръбичката на газовата камера; главичка с три изреза за фиксатора, обозначени с цифрите 1, 2, 3; две кръгли каналчета за по-добра обтюрация на барутните газове; резба за завинтване на гайката на регулатора; прорез (отворстие) за осигурителя, който задържа гайката в необходимото положение. Гайката на регулатора има пръстеновиден канал с отворстие за осигурителя, прорез за отвертката и накатка за удобство при развинтване и завинтване.

След произвеждане на 3000 изстрела стрелбата с картечницата се води при поставяне на регулатора на деление 1. В случай на недоход на затворната рама назад регулаторът се поставя на деление 2. Поставянето на регулатора на деление 3 се извършва само в трудни условия на стрелбата (при ниска температура на въздуха, дъжд, силно запрашване на картечницата и др.).

Ръкохватката на картечницата (фиг. 24, 28) служи за удобство при смяна на цевта и пренасяне на картечницата. Отдолу тя има издатък, посредством който при отделяне на цевта от картечницата се осигурява първоначално придвижване на цевта напред.

На картечницата ПКТ основата на ръкохватката е съединена шарнирно със скобата. В скобата е поместена подвижна пластинка, посредством която при отделяне на цевта от картечницата се осигу-

рява първоначалното ѝ придвижване напред. При поставяне на подвижната пластинка в единия или другия изрез на издътка на цевта ръкохватката на цевта може да се фиксира в желаното положение (за целта е необходимо да се снесе винтът от скобата).

Фиг. 28. Ръкохватка на картучницата:

1 — основа на ръкохватката; 2 — чирени; 3 — винтове; 4 — подвижна пластинка; 5 — скоба на ръкохватката; 6 — изрез за фиксиране на ръкохватката; 7 — издътки на цевта

лъжни канали на страничните стени за тръбичката на газовото бутало; бойни упори; издътка със скосена част за осигуряване първоначалното завъртане на затвора при заключване; огънати направляващи планки и издътки за направляване движението на затворната рама и за осигуряване затварянето на канала на цевта от затвора и заключването на затвора; отгоре тя се затваря с капак.

Цевната кутия има:

— отвътре — цилиндричен канал за помещаване на задната част на цевта; отверстие с правоъгълно сечение с над-

гнездо за планката на направляващото стебло на възвратно-бойната пружина; огънатите направляващи планки на цевната кутия в средата и отзад имат изрез за преминаване на затворната рама и затвора при разглобяване и сглобяване на картучницата;

— отпред — изрез за пружинната ключалка на тръбичката на газовото бутало; два издътки за ограничаване кръговото клатене на цевта; цапфи и издътки за закрепване на картучницата към станок;

— отзад — две опашки с отверстия за закрепване на приклада и напречни канали с удебеления за ключалката на капака на цевната кутия;

— отгоре — уши за закрепване на капака на цевната кутия и основата на водителя; напречен канал за ключалката на цевта; наклонен напречен изрез за палеца на подавателя; надлъжен изрез за преминаване на патрона при дотикването му в патронника; надлъжно прозорче за преминаване на стойката на затворната рама;

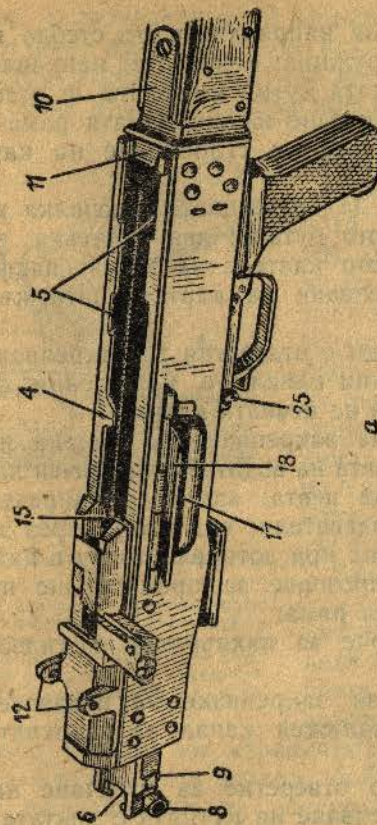
— отляво — прозорче за изхвърляне на гилзата (патрона) и щит;

— отдясно — уши за закрепване на подавателя и неговия щит; надлъжен канал за ръкохватката за пренапълване;

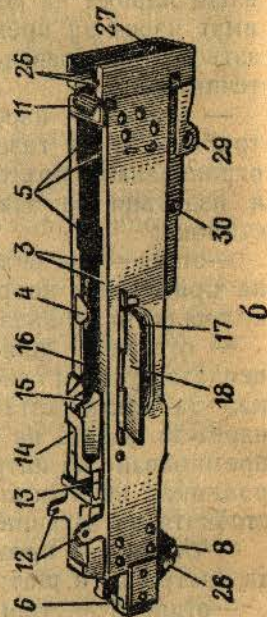
— отдолу — кръгло отверстие за изтичане на водата; носач за закрепване на кутията с лентата; спускателна кутия с пистолетна ръкохватка.

На картучницата ПКТ освен това цевната кутия има:

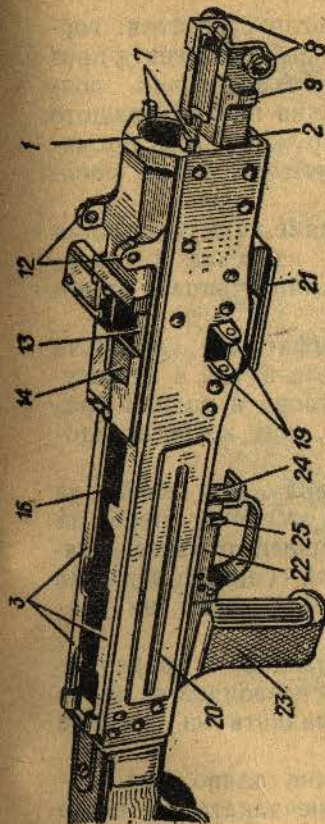
— вертикални канали за закрепване на електро-спуська;

a

б

в

Фиг. 29. Цевна кутия:

а — вид отливо на картечищата ПК; б — вид отливо на картечищата ПК; в — вид отливо на картечищата ПК; 1 — цилиндричен канал за поместване на задната част на цевта; 2 — канал с правоъгълно сечение за тръбичката на газовото бутало; 3 — направляваща на затворната рама и затвора; 4 — отражателен издатък; 5 — изрез за преместване на затворната рама и затвора; 6 — изрез за пружината ключалка; 7 — издатък; 8 — цапфи; 9 — издатък; 10 — опашка; 11 — напречен канал с вдлъбнатини; 12 — уши за закрепване на канала на цевната кутия и основата на водителя; 13 — напречен канал за ключалката на цевта; 14 — наклонен напречен изрез; 15 — надлъжен изрез; 16 — надлъжно прозорче; 17 — прозорче за навъртане на гилзите (патроните); 18 — щит; 19 — уши за закрепване на подавателя; 20 — надлъжен канал за ръкохватката; за пренасяне; 21 — носач за закрепване на кутията с лентата; 22 — спускателна кутия; 23 — пистолетна ръкохватка; 24 и 25 — изрези и издатъци за закрепване на картечищата към станка; 26 — вертикални канали за закрепване на електропусъка; 27 — отворстие за фиксатора на електропусъка; 28 и 29 — отворстия за закрепване на картечищата към носача; 30 — отворстие за предпазителя

— на задната стена три кръгли отвърстия: горно (с малък диаметър) за визиране в мишената през канала на цевта, средно — технологично, долно — за издътка на планката на направляващото стебло на възвратно-бойната пружина и за преминаване на дългия край на големия лост на електроспуска;

— отвърстия за удобно отделяне на спускателния механизъм при разглобяване, издътки с отвърстия и цапфа за закрепване на картеницата на носача на оръдието на танка.

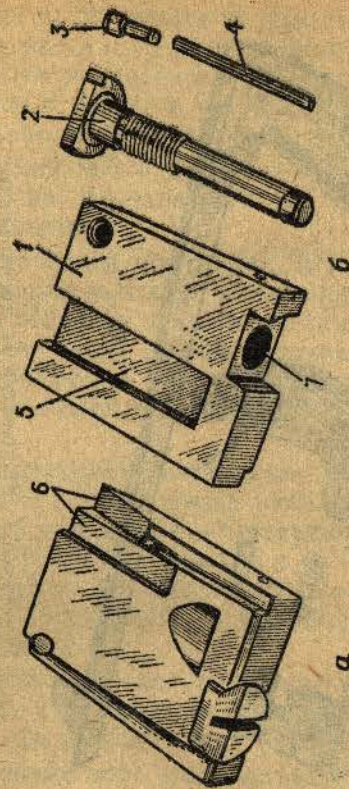
15. Ключалката на цевта (фиг. 30) служи за закрепване на цевта към цевната кутия и за регулиране на просвета между затвора и задния срез на цевта. Тя се състои от основа, винт, щифт на основата и шпилка на винта.

Основата на ключалката отдолу има канал за зацепване с цевта, отгоре — степенчат изрез за преминаване на подавателния палец, отвътре — канал с резба за винта. Щифтът на основата задържа ключалката на цевта в напречния канал на цевната кутия.

Винтът на ключалката има главичка с прорез за отвъртка. Шпилката на винта не позволява на винта да се самоотвива, когато ключалката на цевта е изтеглена вляво.

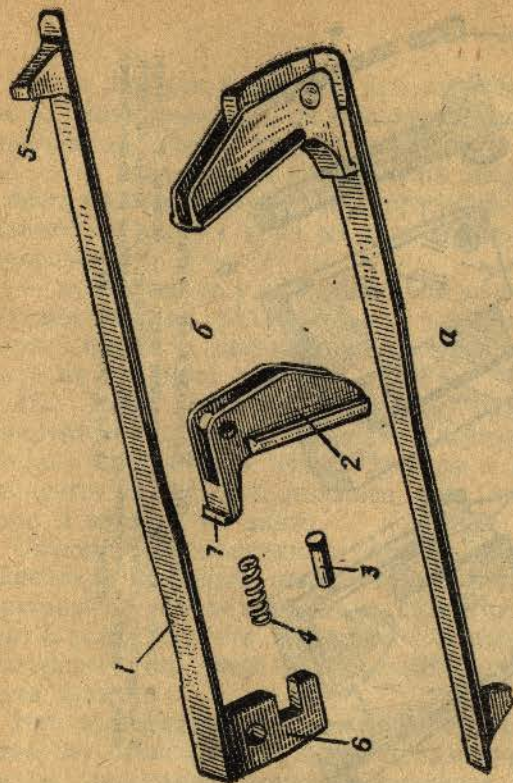
От самопроизволно преместване вляво при повдигната основа на водителя ключалката на цевта се задържа от долния край на пружината на калача на цевната кутия.

16. Ръкохватката за пренапълване (фиг. 31) служи за отвеждане на затворната рама назад. Тя се състои от тяга и ръчка с пружина и ос.

Фиг. 30. Ключалка на цевта:

а — в сглобен вид; б — в разглобен вид; 1 — основа; 2 — винт; 3 — щифт на основата; 4 — шпилка на винта; 5 — канал за зацепване с цевта; 6 — степенчат изрез за преминаване на подавателния палец; 7 — канал с резба за винта

Фиг. 31. Ръкохватка за пренапъване:

а — в сложен вид; б — в разглобен вид; 1 — тяга; 2 — ръчка;
3 — ос на ръчката; 4 — пружина на ръчката; 5 — водещ издатък;
6 — стойка за закрепване на ръчката; 7 — зъб на ръчката

Тягата на ръкохватката се помещава в надлъжния канал на цевната кутия; на предния си край тя има водещ издатък за зацепване със затворната рама при отвеждането ѝ назад, а на задния край — стойка за закрепване на ръчката.

Ръчката има зъб и пружина, които служат за задържане на ръкохватката за пренапъване в предно положение.

17. Тласкачът на щита (фиг. 32) е закрепен със скоба шарнирно към лявата стена на цевната кутия и служи за отваряне на щита при отиване на затворната рама в задно крайно положение. Той има ребра със скосености за взаимодействие със затворната рама и извивка на предния край за отваряне на щита.

18. Спускателният механизъм (фиг. 33) служи за задържане на затворната рама на боен зъб, за спускането ѝ от боен зъб и поставяне картеницата на предпазител. Той е сглобен в спускателната кутия и се състои от спускателен лост с пружина, спусък с ос, предпазител и фиксатор на предпазителя с пружина.

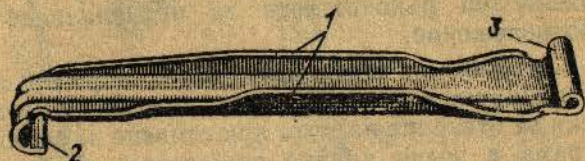
На предната си част спускателната кутия има вдлъбнатина и два издатъка за закрепване на картеницата към станок.

Спускателният лост има запъвач, който служи за задържане на затворната рама на боен зъб.

Спусъкът служи за взвеждане на запъвача от бойния зъб на затворната рама. Той има зъб за взаимодействие със спускателния лост, издатък, който не позволява напълно да се отвежда затворната рама назад, когато картеницата е поставена на предпа-

зител, издатък за ограничаване превъртането на спусъка и опашка.

Предпазителят служи за закрепване на спускателния лост, когато затворната рама се намира на боен зъб, с което се изключва възможността от случаен изстрел. Предпазителят има флагче, тесен

Фиг. 32. Тласкач на щита:

1 — ребра със скошености; 2 — извивка; 3 — загъвка

изрез за издатъка на спусъка, широк изрез за преминаване на спускателния лост, издатък за закрепване на предпазителя в цевната кутия и две отверстия за фиксатора.

Спускателният механизъм на картечницата ПКТ (фиг. 33, в) е сглобен в спускателната кутия и в тялото на електроспусъка.

В спускателната кутия (фиг. 33, г) са поместени запъвачът с пружината и оста, предпазителят на запъвача с фиксатора и пружината му, кобиличката и ексцентрикът с осите.

Запъвачът служи за задържане на рамата на боен зъб. Отзад и отдолу той завършва с издатък.

Предпазителят на запъвача с фиксатора е еднакъв в картечниците ПК и ПКС.

Кобиличката и ексцентрикът служат за изместване на задния край на запъвача надолу при натискане на бутона или механическия спусък на електро-

спусъка. Предният край на кобиличката се намира над издатъка на запъвача, а задният — над зъба на ексцентрика. Ексцентрикът има рамене, които го ограничават да не се превърта назад.

В тялото на електроспусъка (фиг. 34) са поместени: електромагнитът, котвата, тласкачът, големият лост с пружината, малкият лост, спускателният лост с пружината и предпазителят на спускателния лост с пружината. Котвата при протичане на електрически ток в електромагнита задвижва тласкача, а той завърта малкия лост. Под действието на малкия лост долният край на големия лост се повдига нагоре и завърта ексцентрика.

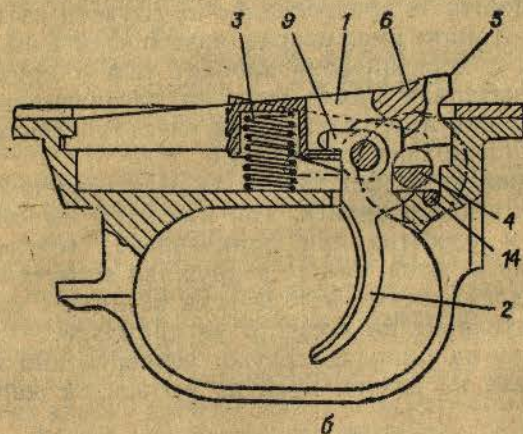
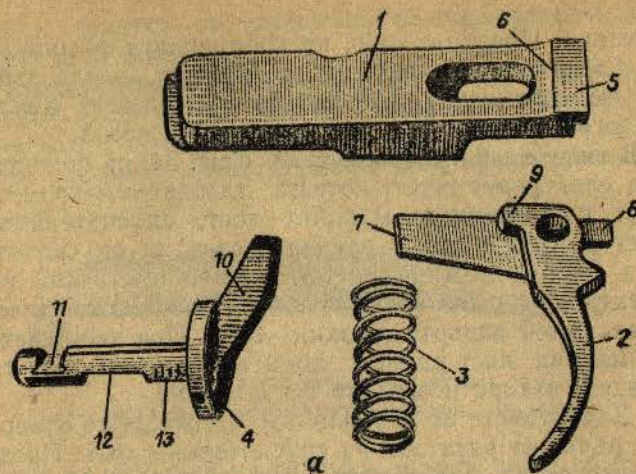
Завъртането на големия лост може да се извърши ръчно от издатъка на спускателния лост. Предпазителят на спускателния лост служи за заключване на спускателния лост, с което се изключва възможността за произвеждане на случаен изстрел.

Отвън тялото има: направляващи издатъци; вертикални и хоризонтални канали; уши и прозорец за спускателния лост; уши за предпазителя на спускателния лост; капачка на електромагнита; извод за бронирания проводник.

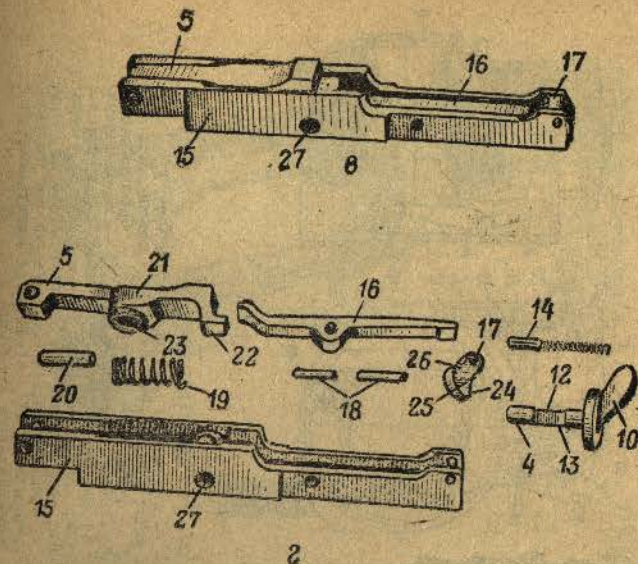
19. Прикладък (фиг. 35) служи за удобство при действие с картечницата. Той има изрез за олекотяване и удобство при прикладване, масльонка с капачка и четка, гнездо и пружина за кутийката с принадлежностите, металически затилък с капачка за затваряне на гнездото на приклада.

Изрезът на приклада служи едновременно и за закрепване на задния край на ремъка на картечницата.

Картечницата ПКТ няма приклад.

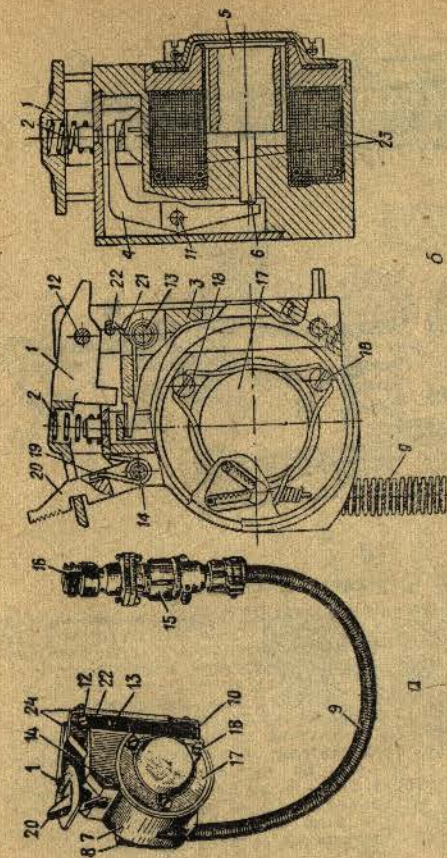
Фиг. 33

Фиг. 33. Спускателен механизъм:

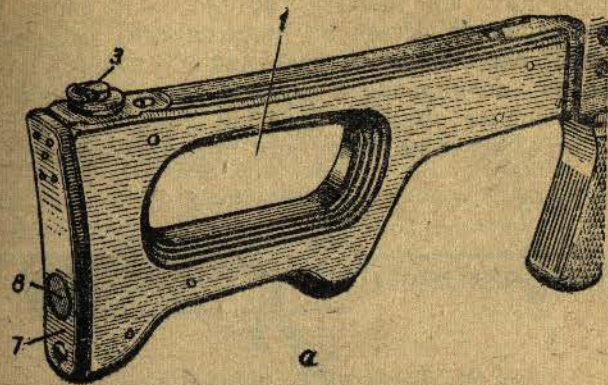
а — в разглобен вид (на картечницата ПК); б — в разрез (на картечницата ПК); а — в сглобен вид (на картечницата ПК); б — в разглобен вид (на картечницата ПК); 1 — спускателен лост; 2 — спусък; 3 — пружина на спускателния лост; 4 — предпазител; 5 — запъвач; 6 — закръглен скос; 7 — издатък на спусъка; 8 — издатък за ограничаване превъртането на спусъка; 9 — зъб за взаимодействие със спускателния лост; 10 — флагче на предпазителя; 11 — тесен изрез; 12 — широк изрез; 13 — издатък за закрепване на предпазителя; 14 — фиксатор на предпазителя; 15 — тяло; 16 — кобиличка; 17 — ексцентрик; 18 — ос на кобиличката и ексцентрика; 19 — пружина на запъвача; 20 — ос на запъвача; 21 — скос на запъвача; 22 — издатък на запъвача; 23 — гнездо за пружината; 24 — зъб на ексцентрика; 25 — рамо на ексцентрика; 26 — изрез на ексцентрика; 27 — отверстие за предпазителя

20. Тръбичката на газовото бутало (фиг. 36) служи за направляване на движението на затворната рама с газовото бутало и за закрепване на двуногата.

Фиг. 34. Електростартер:

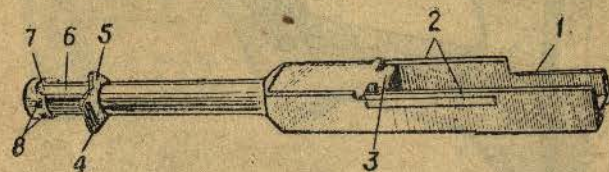
а — в глобен вид; б — в разрез; 1 — спускателен лост; 2 — пружина на спускателния лост; 3 — голям лост; 4 — малък лост; 5 — пружина на спускателния лост; 6 — тласкач; 7 — тяло; 8 — пружина; 9 — броширан проводник; 10 — фиксатор; 11 — ос на малкия лост; 12 — ос на спускателния лост; 13 — ос на големия лост; 14 — ос на предпазителя; 15 — съединителна муфта; 16 — винтове на капачката; 17 — капачка на котвата; 18 — винтове на капачката; 19 — пружина на предпазителя; 20 — предпазител; 21 — пружина на големия лост; 22 — шифт на големия лост; 23 — бобина на електромагнита; 24 — направляващи издатъци

Фиг. 35. Приклад:

а — общ вид; б — в разрез; 1 — изрез; 2 — масльонка; 3 — капачка на масльонката; 4 — четка; 5 — пружина; 6 — кутийка с принадлежност; 7 — металически затилък; 8 — капачка за затваряне на гнездото

Тръбичката на газовото бутало има: изрез за преминаване на тягата на ръкохватката за пренапъване; направляващи издътци и пружинна ключалка за съединяване с цевната кутия; халка за закрепване на предния край на ремъка; издътък за направляване на цевта при присъединяването ѝ

Фиг. 36. Тръбичка на газовото бутало:

1 — изрез за преминаване на тягата на ръкохватката за пренапъване; 2 — направляващи издътци; 3 — пружинна ключалка; 4 — халка; 5 — издътък за направляване на цевта; 6 и 7 — кръгло уширение и изрез за закрепване на основата на двуногата; 8 — отворстия за излизане на барутните газове

към картечницата; кръгъл канал с изрез за закрепване на основата на двуногата; четири отворстия за излизане на барутните газове; кръгло уширение за тръбичката на газовата камера.

На тръбичката на газовото бутало на картечницата ПКТ няма халка, кръгъл канал за двуногата и отворстия за излизане на барутните газове.

21. Двуногата (фиг. 37) служи за упор при стрелба. Тя се състои от основа с хамут за закрепване към тръбичката на газовото бутало, два крака с лапи за упор в земята и издътци за фиксиране на краката в скатано положение, пружина за разваряне на краката; на левия крак има пружинна ключалка за закрепване на краката в скатано положение, а на десния крак — подвижно хамут.

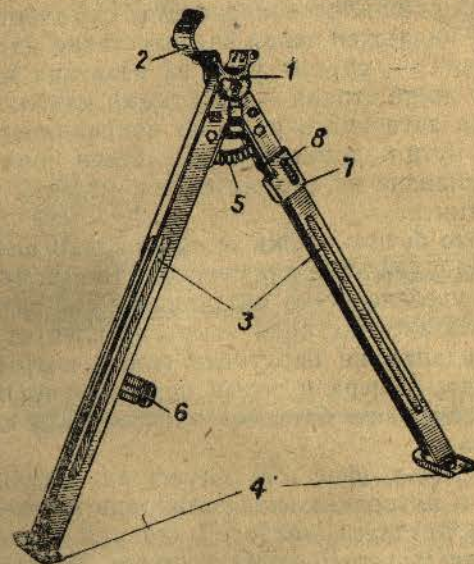
че с фиксатор за закрепване на звената на шомпола във вътрешната кухня на крака.

Двуногата не се отделя от тръбичката на газовото бутало.

Картечницата ПКТ няма двунога.

22. Затворната рама с газовото бутало (фиг. 38) служи за привеждане на затвора и подавателя в действие и за извличане на патрона от лентата.

Затворната рама има: отвътре — канал за възвратно-бойната пружина; отгоре — фигурен из-

Фиг. 37. Двунога:

1 — основа; 2 — хамут; 3 — крак; 4 — лапи на краката; 5 — пружина за разваряне на краката; 6 — пружинна ключалка; 7 — подвижно хамутче; 8 — фиксатор на подвижното хамутче

рез за водещия издатък на затвора и срез за преминаване на изхвърлените гилзи (патрони); отляво — профилен наклон за взаимодействие с ролката на подавателя и издатък за взаимодействие с тласкача на щита; отдясно — профилен наклон с канал за взаимодействие с издатъка на подавателя и изрез за издатъка на ръкохватката за пренапълване; отпред — гнездо за съединяване с газовото бутало.

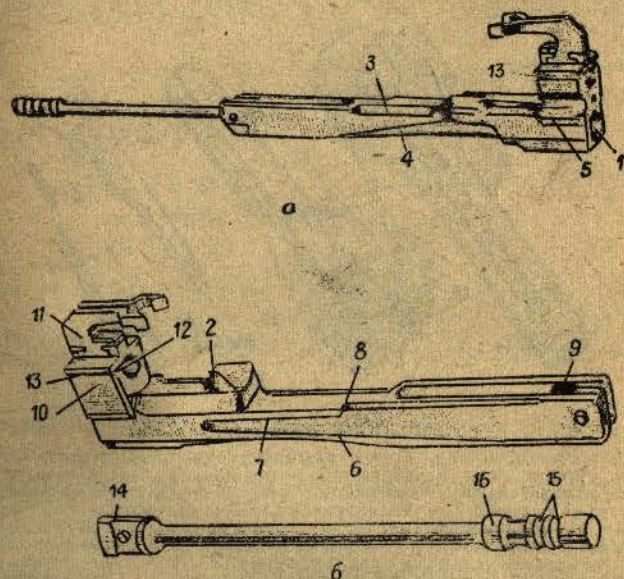
На задната част на затворната рама е закрепен на стойка с шпилка извлекателят със зъбите. Стойката има надлъжен канал за поместване на затвора, а в канала — кръгъл улей за издатъка на ударника; от двете страни — надлъжни канали за движение на затворната рама по направляващите на цевната кутия; десният канал освен това служи за преминаване на отражателния издатък на цевната кутия.

Газовото бутало служи за привеждане на затворната рама в действие при стрелба. То има на задния си край удебеление за съединяване със затворната рама, а на предния край — кръгли улеи за по-добра обтюрация на барутните газове в тръбичката на газовата камера и водещ пояс за направляване на движението на буталото в тръбичката на газовото бутало.

23. Затворът (фиг. 39) служи за дотикване на патрона в патронника, за затваряне на канала на цевта, за възпламеняване на капсула и извличане на гилзата (патрона) от патронника. Той се състои от затворен блок, ударник, изхвъргач с пружина, ос и шпилка.

Затворният блок има: на предния срез — два

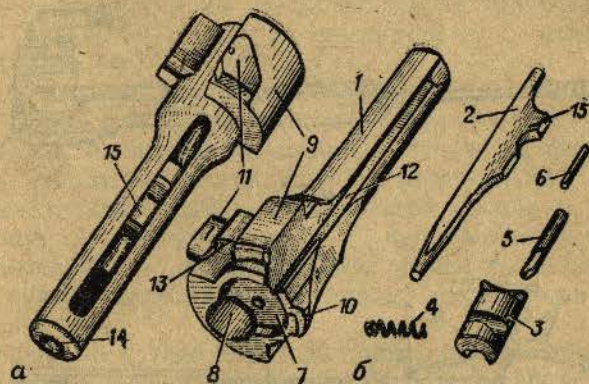
цилиндрически изреза за дъното на гилзата и за изхвъргача с пружината; отстрани — два бойни издатъка, които при заключване на затвора преминават пред бойните упори на цевната кутия; отгоре — издатък (дотиквач) за дотикване на патрона

Фиг. 38. Затворна рама с газово бутало:

а — в сглобен вид; б — в разглобен вид; 1 — канал за възвратно-бойната пружина; 2 — фигурен изрез; 3 — срез за преминаване на изхвърлените гилзи; 4 — профилен наклон за взаимодействие с ролката на подавателя; 5 — издатък за взаимодействие с тласкача на щита; 6 и 7 — профилен наклон и канал за взаимодействие с издатъка на подавателя; 8 — изрез за издатъка на ръкохватката за пренапълване; 9 — гнездо за съединяване с газовото бутало; 10 — стойка; 11 — извлекател със зъби; 12 — канал за поместване на затвора; 13 — надлъжни канали; 14 — удебеление за съединяване със затворната рама; 15 — кръгли улеи; 16 — водещ пояс.

в патронника; отдолу — водещ издатък за съединяване на затвора със затворната рама и завъртане на затвора при заключване и отключване; от дясната страна — надлъжен канал за преминаване на отражателния издатък на цевната кутия

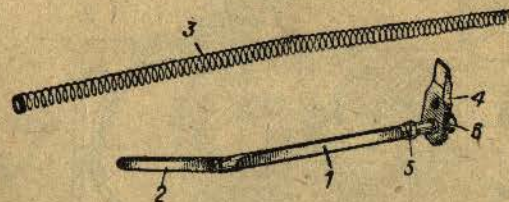
Фиг. 39. Затвор:

а — в сглобен вид; б — в разглобен вид; 1 — затворен блок; 2 — ударник; 3 — изхвъргач; 4 — пружина на изхвъргача; 5 — ос на изхвъргача; 6 — шпилка на оста; 7 — цилиндричен изрез за дъното на гилзата; 8 — цилиндричен изрез за изхвъргача и пружината му; 9 — бойни издатъци; 10 — издатък (дотиквач) за дотикване на патрона в патронника; 11 — водещ издатък; 12 — надлъжен канал за преминаване на отражателния издатък; 13 — отверстие за оста на изхвъргача; 14 — канал за поместване на ударника; 15 — издатък на ударника

(каналът в края си има разширение за осигуряване завъртане на затвора при заключване); в удебелената част — отверстието за оста на изхвъргача и шпилката; отвътре затворният блок има канал за поместване на ударника.

Ударникът има жило, издатък за взаимодействие със затворната рама и опашка.

Изхвъргачът с пружината служи за извличане на гилзата (патрона) от патронника и задържането ѝ на затвора до среща с отражателния издатък на цевната кутия. Изхвъргачът има зъб за захващане

Фиг. 40. Възвратно-бойна пружина с направляващо стебло:

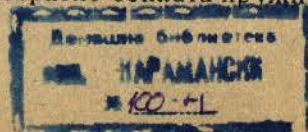
1 и 2 — задна и предна част на направляващото стебло; 3 — възвратно-бойна пружина; 4 — ограничител на затворната рама; 5 — кръгъл издатък; 6 — издатък за съединяване със задната стена на цевната кутия

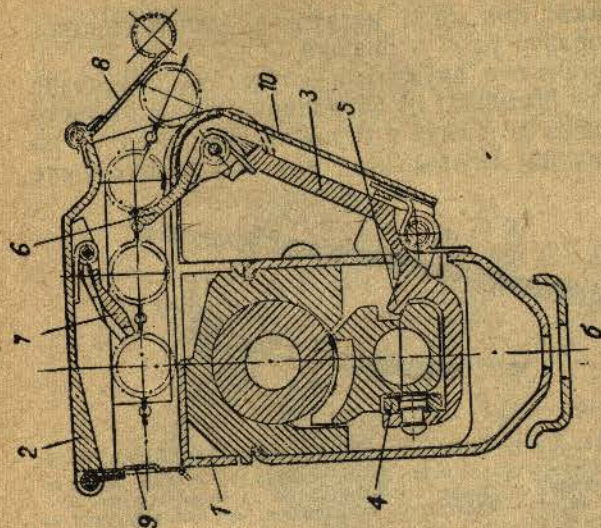
венца на гилзата, гнездо за пружината и изрез за оста.

Шпилката служи за закрепване на оста на изхвъргача.

24. Възвратно-бойната пружина с направляващото стебло (фиг. 40) служи за връщане на затворната рама със затвора в предно положение и за предаване на ударника необходимата енергия за възпламеняване на капсулата на патрона.

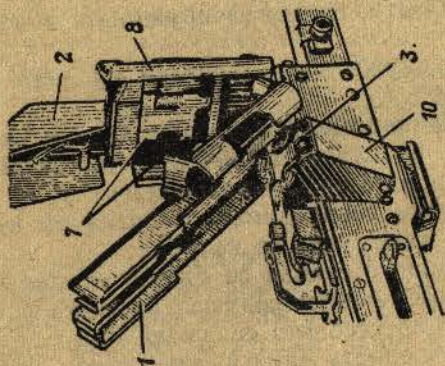
Направляващото стебло се състои от две части, шарнирно съединени помежду си с помощта на шифт. Задната част на стеблото се съединява с ограничителя на затворната рама и има кръгъл издатък, който служи за упор на възвратно-бойната пружина.

Фиг. 41. Водител:

а — общ вид; б — в разрез; 1 — основа на водителя; 2 — капак на цевната кутия; 3 — подавател; 4 — ролик на подавателя; 5 — издатък на подавателя; 6 — подавателен палец; 7 — горни палци; 8 и 9 — щитове; 10 — щит на подавателя

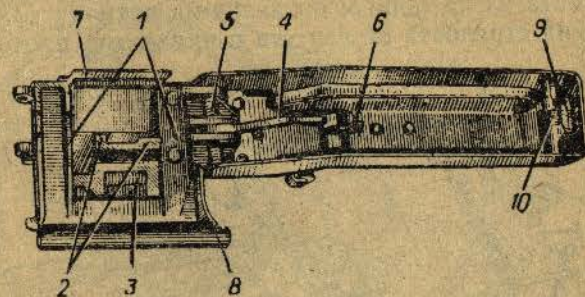
Фиг. 42. Основа на водителя:

1 — направляващи издатъци; 2 — ограничителни издатъци; 3 — напречно прозраче; 4 — фигурен изрез; 5 — издатък за упор на венца на гилзата; 6 — изрези за венца на гилзата; 7 — наклонен издатък за направляване на патрона; 8 — уши; 9 — фиксатор

на основата на водителя. Водителят се състои от основа, капак на цевната кутия и подавател.

Основата на водителя (фиг. 42) служи за направляване на движението на лентата с патрони и направляване на патрона при дотикването му в патреника. Той има: направляващи и ограничителни издатъци, които осигуряват правилното подаване на поредния патрон за захващането му от зъбите

на извлекателя; напречно прозорче за подавателния палец; фигурни изрези за преминаване на зъбите на извлекателя; издатък за упор на венца на гилзата при захващане на патрона от зъбите на извлекателя; приемно прозорче с изрез за премина-

Фиг. 43. Капак на цевната кутия:

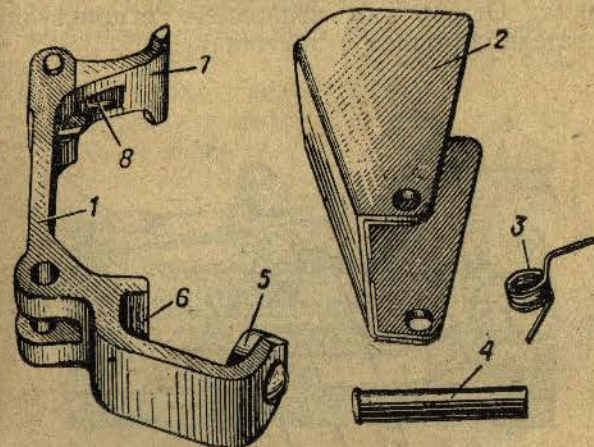
1 — направляващи издатъци; 2 — горни палци; 3 — пружина на горните палци; 4 — подавателен лост; 5 — пружина на подавателния лост; 6 — отделителен гребен; 7 и 8 — щитове; 9 — ключалка на капака; 10 — пружина на ключалката.

ване на венца на гилзата и наклонен издатък за направляване на патрона при дотикването му в патронника.

Отпред основата на водителя има уши, между които се помества пружината на капака на цевната кутия, и фиксатор с пружина за задържане на основата на водителя в затворено и отворено положение.

Капакът на цевната кутия (фиг. 43) служи за затваряне на водителя и цевната кутия. Той има: направляващи издатъци, които осигуряват заедно с направляващите издатъци на основата на водите-

ля правилно подаване на поредния патрон за захващането му от зъбите на извлекателя; горни палци с пружина за задържане на лентата с патроните във водителя; подавателен лост с пружина и отделителен гребен, които служат за подаване на

Фиг. 44. Подавател:

1 — подавател; 2 — щит; 3 — пружина на щита; 4 — ос на подавателя и щита; 5 — ролка на подавателя; 6 — издатък на подавателя; 7 — подавателен палец; 8 — пружина на подавателния палец.

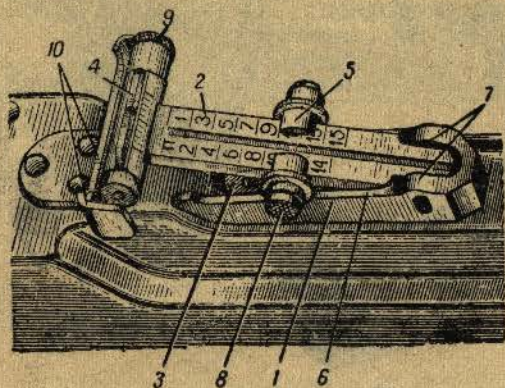
патрони в приемното прозорче на основата на водителя; два щита с пружини за затваряне на водителя; ключалка с пружина.

Отгоре на капака на цевната кутия са монтирани мерникът и предпазителят на мереца, а също е нанесен и номерът на картечницата.

Картечницата ПКТ няма мерник.

Подавателят (фиг. 44) служи за подаване на

лентата с патроните във водителя на картечницата. Подавателят с щита и пружината на щита са закрепени с ос от дясната страна на ушите на цевната кутия. Подавателят има ролка и издътка за взаимодействие с профилния наклон на затворната рама. Отгоре към подавателя е присъединен подавателният палец с пружината.

Фиг. 45. Мерник:

1 — основа на мерника; 2 — мерна пластинка; 3 — пластинчатата пружина; 4 — мерец; 5 — хамутче; 6 — сектор на основата; 7 — уши; 8 — ключалка на хамутчето; 9 — маховице на вийта на мереца; 10 — предпазител на мереца

26. Мерното приспособление служи за насочване на картечницата при стрелба по цели на различни разстояния. То се състои от мерник и мушка.

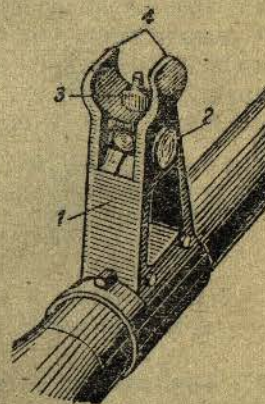
Мерникът (фиг. 45) се състои от основа на мерника, мерна пластинка, пластинчатата пружина, мерец и хамутче.

Основата на мерника има два сектора, които служат за придаване на определена височина на мерната пластинка, и уши за закрепване на мерната пластинка.

Мерната пластинка има гнездо за мереца и изрез за задържане на хамутчето в установено положение. На горната страна на мерната пластинка е нанесена скала с деления, обозначени с цифри от 1 до 15, и буквата П, а на стената на гнездото за мереца — скала с деления. Цифрите на скалата на мерника означават разстоянието на стрелбата в стотици метри, а всяко деление на скалата на мереца съответствува на 2 хилядни от разстоянието на стрелбата; делението на мерника, означено с буквата П (постоянен мерник), съответствува на мерник 4 (400 м).

Пластинчатата пружина се помещава в гнездото на основата на мерника и служи за придържане на мерната пластинка в поставеното положение.

Хамутчето е надянато на мерната пластинка и се придържа в установеното положение от ключалка. Ключалката има зъб, с който тя под действието

Фиг. 46. Мушка:

1 — основа на мушката; 2 — носач на мушката; 3 — мушка; 4 — предпазител на мушката.

на пружина се зацепва в изрезите на мерната пластинка.

Мерецът има отбелязка, прорез за примерване, винт с маховик и пружина.

При поставяне на поправка за страничен вятър и за странично движение на целта мерецът с отбелязката се премества вдясно или вляво от основното деление посредством маховика.

Мушката (фиг. 46) е завинтена в носач, който е закрепен в основата на мушката. На носача и на основата на мушката има резки, които определят правилното положение на мушката.

Забележка. Насочването на картечница ПКТ в целта се извършва с оптическия мерник на оръдието или с оптическия мерник на установката на бронетранспортора

Назначение и устройство на частите и механизмите на триножния станок

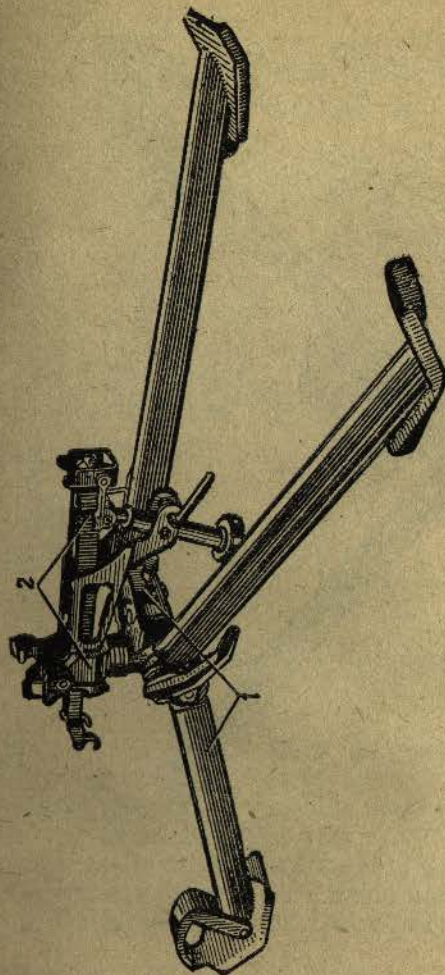
27. Триножният станок (фиг. 47) служи за придаване на устойчивост на картечницата при стрелба от различни положения по земни и въздушни цели. Той се състои от основа на станка, лафет с механизми за насочване, рама и стойка.

28. Основата на станка (фиг. 48) се състои от тяло, две черупки, три крака, затегачи на краката и ограничители.

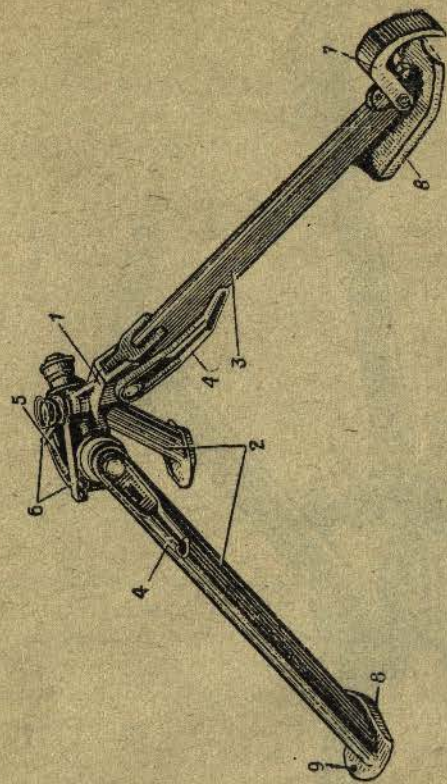
Тялото (фиг. 49) има чаша, ухо със зъбчата шайба, сектор и отвори за осите на черупките.

Отвън на чашата се надяват ограничителите и тяхната пружина.

В ухото има издатък за ограничаване завъртане-

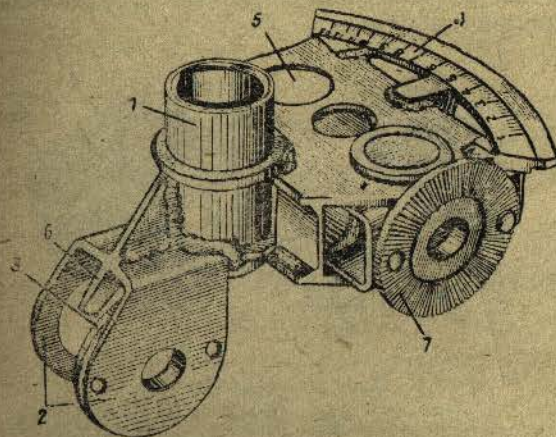

Фиг. 47. Триножен станок:
1 — основа; 2 — лафет с механизми за насочване

Фиг. 48. Основа на станка:

1 — тало; 2 — задни крака; 3 — преден крак; 4 — затегащи на краката; 5 — сектор; 6 — ограничител; 7 — допълнителна (под-вижна) лапа; 8 — лапи с шипове; 9 — отверстие за карабинката на презрамачения речък

Фиг. 49. Тяло:

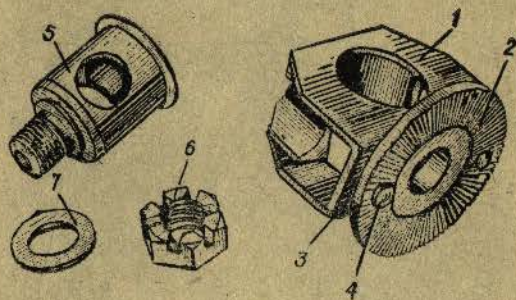
1 — чаша; 2 — ухо; 3 — зъбчата шайба на ухото; 4 — сектор; 5 — отверстие за оста на черупката; 6 — издатък за ограничаване за въртането на предния крак; 7 — зъбчата шайба на черупката

ъгломерна скала със стойност на деленията 0—20 и изрези за поставяне на ограничителите.

Черупките (фиг. 50) служат за шарнирно присъединяване на задните крака към тялото на станка. Всяка черупка има: зъбчата шайба; издатък за ограничаване завъртането на крака при поставянето му в положение за стрелба лежешком; издатък

за ограничаване завъртането на крака при поставянето му в положение за стрелба седешком.

Краката (фиг. 48) служат за опори на станоката; те позволяват да се изменя височината на линията на огъня. Всеки крак завършва с лапа с направляваща плоскост и отворстие за карабинката на презраменния ремък.

Фиг. 50. Черупка:

1 — черупка; 2 — зъбчата шайба; 3 — издатък за ограничаване завъртането на крака; 4 — издатък; 5 — ос на черупката; 6 — гайка на оста; 7 — шайба

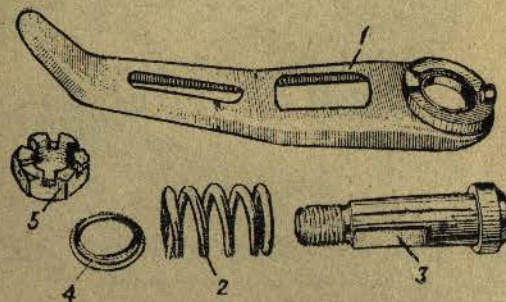
Предният крак освен това има допълнителна (подвижна) лапа, която осигурява по-голяма устойчивост на станоката.

Затегачите на краката (фиг. 51) служат за закрепване на краката към тялото на станоката. Всеки затегач се състои от лост, пружина, болт с шайба и гайка.

29. Лафетът с механизмите за насочване (фиг. 52) се върти в чашата на основата на станоката и осигурява хоризонтално и вертикално насочване на картучницата в целта. На лафера има: две стой-

ки с отворстия за присъединяване на рамата; ключалка за задържане на рамата във вертикално положение; затегачи за хоризонтално и вертикално насочване; механизъм за точно насочване.

Затегачът за хоризонтално насочване се състои от затягаща основа и осигурителен болт с ръкохват-

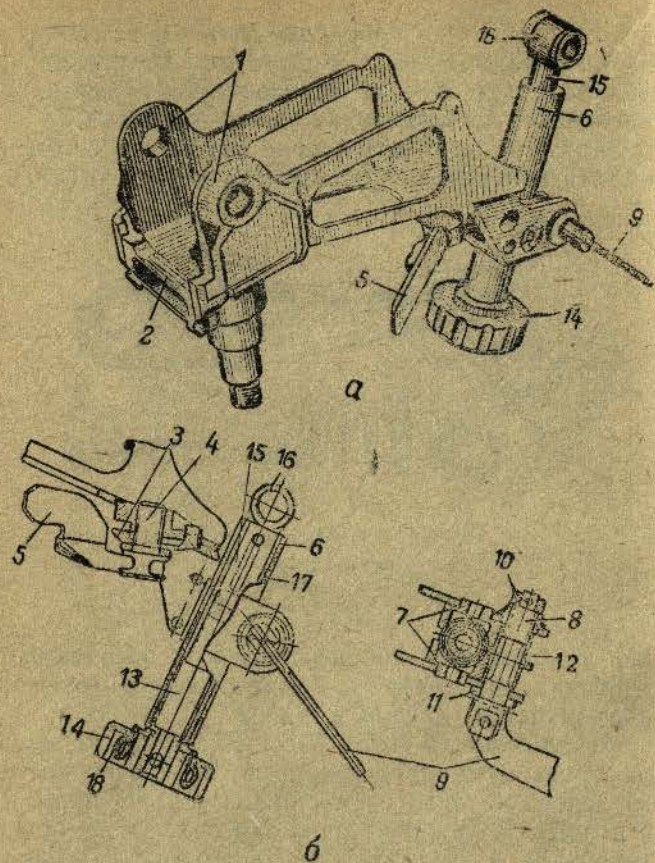
Фиг. 51. Затегач на краката:

1 — лост; 2 — пружина; 3 — болт; 4 — шайба; 5 — гайка

ка, а затегачът за вертикално насочване — тръбичка, две челюсти с цапфи, осигурителен болт с ръкохватка, втулка и шайба.

Механизмът за точно насочване (фиг. 52) служи за точно вертикално насочване на картучницата и за водене на огън с разсейване в дълбочина. Той е сглобен в тръбичката на затегача за вертикално насочване и се състои от завъртаща тръбичка с маховик, ходов винт с обича и фиксатор на маховика.

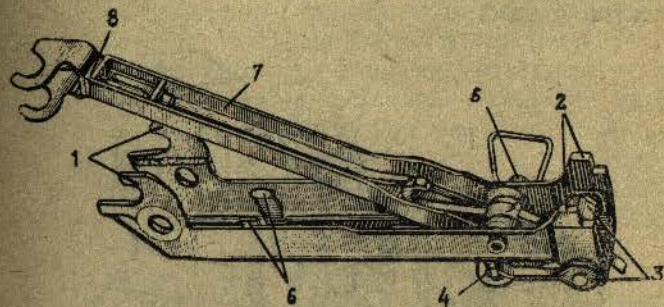
30. Рамата (фиг. 53) служи за закрепване на картучницата към станоката. Тя има: две стойки с полу-

Фиг. 52. Лафет:

а — общ вид; б — в разрез; 1 — стойка с отверстия; 2 — ключалка за задържане на рамата; 3 — затягаща основа; 4 и 5 — осигурителен болт и ръкохватка за затягане при хоризонтално насочване; 6 — тръбичка; 7 — челюсти; 8 и 9 — осигурителен болт и ръкохватка за затягане при вертикално насочване; 10 — шайба-ограничител; 11 — шайба; 12 — втулка; 13 — завъртаща тръбичка; 14 — маховик; 15 — ходов винт; 16 — облица; 17 — центрираща втулка; 18 — фиксатор на маховика

кръгли изрези за закрепване на предната част на картечницата към цапфите; два упора и задръжка за закрепване на задната част на картечницата; ухо за съединяване на рамата с ходовия винт на механизма за точно насочване посредством ос с винтови канали; скоба за фиксиране на стойката на рамата.

Фиг. 53. Рама и стойка:

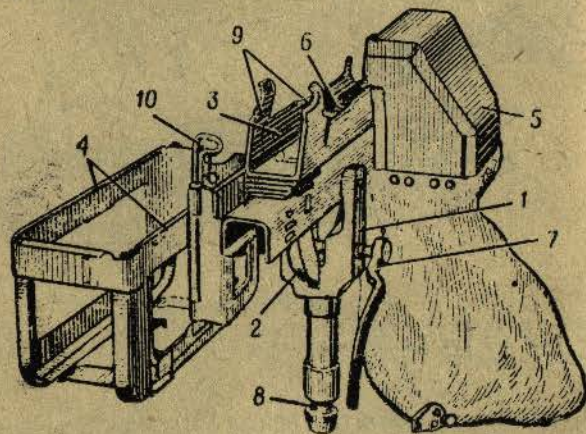
1 — стойка с полукръгли изрези; 2 — упори; 3 — задръжка; 4 — ухо; 5 — ос с винтови канали; 6 — скоба; 7 — стойка; 8 — въртящ се носач

Стойката на рамата (фиг. 53) служи за закрепване на картечницата при стрелба от положение наклонени, а също и по въздушни цели. Тя се върти в рамата на ос и посредством задръжки се задържа в нея във вертикално положение. На предната част тя има въртящ се носач с изрези за цапфите на цевната кутия.

На осите, съединяващи рамата с лафета, са закрепени захвати, които служат за фиксиране на краката на двуногата на картечницата.

Назначение и устройство на установката на картечницата ПКБ

31. Установката на картечницата ПКБ (фиг. 54) служи за съединяване на картечницата с носача на бронетранспортьора и за насочване на картечницата при стрелба. Тя се състои от лафет и сектор с рама.

Фиг. 54. Установка на картечницата ПКБ:

1 — лафет; 2 — сектор; 3 — рама; 4 — носач; 5 — гилзоуловител; 6 — пружинен амортизатор; 7 — осигурителен болт с ръкохватка; 8 — кръгъл улей; 9 — стойка с полукръгли изрези; 10 — шпилка

Цилиндричната част на лафета се помещава в носача на бронетранспортьора и осигурява хоризонтално насочване на картечницата. Придаденото положение на лафета при насочване се фиксира с осигурителния болт на носача. Лафетът има: цилиндрична част с кръгъл улей, в който влиза фиксаторът на лафета; две стойки с изрези за сектора; осигурителен болт с ръкохватка за закрепване на сектора в изреза.

Секторът се помещава между стойките и в изреза на лафета. Той се върти на ос и осигурява вертикално насочване на картечницата в целта.

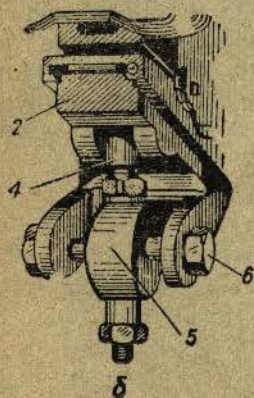
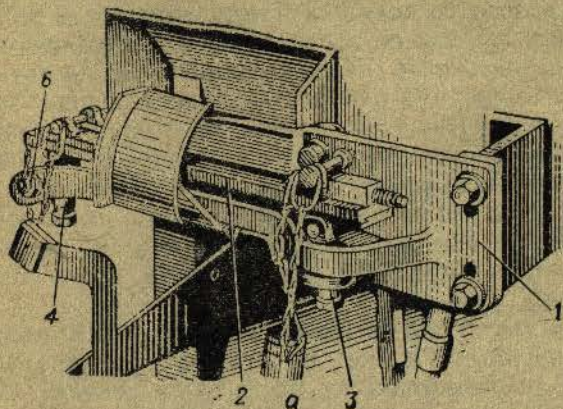
Секторът има: отгоре — направляващи за закрепване и движение на рамата, стойка с отверстие за пружинния амортизатор; отдясно — носач за патронната кутия; отляво — гилзоуловител.

Носачът на патронната кутия може да се поставя в две положения: перпендикулярно на картечницата (при стрелба) и успоредно (в положение за поход).

Рамата служи за съединяване на картечницата с установката. Тя има: две стойки с полукръгли изрези за помещаване на цапфите на цевната кутия; два упора и задръжки за закрепване на картечницата към рамата; канал, който осигурява постъпателно движение на рамата по направляващите при стрелба; упор с отверстие за закрепване на пружинния амортизатор, който смекчава откатните удари при стрелба; рязка от лявата страна, която при правилно сглобяване на амортизатора трябва да съвпада с рязката на сектора.

Назначение и устройство на носача на картечницата ПКТ

32. Носачът на картечницата ПКТ (фиг. 55) служи за съединяване на тялото на картечницата с люлката на оръдието и за проверка на картечни-

Фиг. 55. Носач на картечницата ПКТ:

а — вид от дясно; б — вид отзад;
1 — носач; 2 — рама с плъзгачи и амортизатори; 3 — предна стойка; 4 — задна стойка; 5 — втулка на коригиращия механизъм; 6 — винт на коригиращия механизъм

цата. Положението на носача в странично направление може да се изменя посредством подложки, което позволява да се постави цевта на картечницата в средата на отверстието на куполата.

Към носача се закрепва посредством стойки рамата на картечницата с два плъзгача. Те имат уши със заключващи се оси за съединяване на картечницата с рамата. На предния плъзгач има пружинен амортизатор, който смекчава откатните удари при стрелба, което осигурява по-голяма точност на боя. За ограничаване на движението на задния плъзгач назад и напред на него отгоре има ограничителен винт.

Рамата със стойките и хоризонталният винт с втулките, поместени в ушите на носача, образуват коригиращия механизъм. На втулките на хоризонталния винт и на втулките на задната стойка по окръжността са нанесени по десет деления. Стойността на всяко деление е една хилядна. При проверка на картечницата осканалната линия на цевта чрез въртене на втулките се поставя успоредно на осканалната линия на тялото на оръдието и под необходимия ъгъл на възвишение.

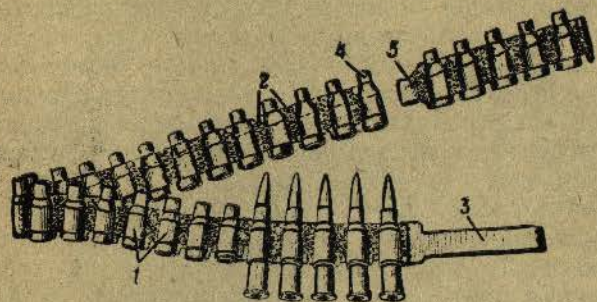
На носача също са прикрепени: от дясната страна — носачът на патронната кутия с лентата, а от лявата страна — гилзоуловителят.

Патронна лента и кутия

33. Патронната лента (фиг. 56) служи за поместване на патроните и за подаването им във водителя на картечницата. Лентата се състои от прешле-

ни, съединени помежду си със съединителни пружини. На краищата лентата има накрайници за удобство при зареждане на картечницата.

Лентата на картечницата ПКТ се състои от отделни звена по 25 прешлена всяко звено. Звената се съединяват помежду си посредством патрон.

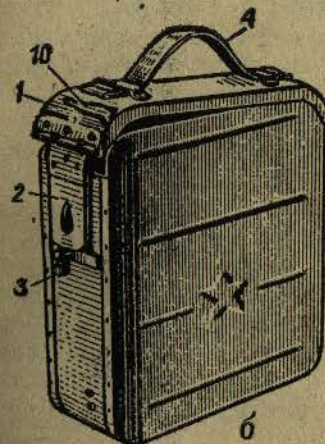
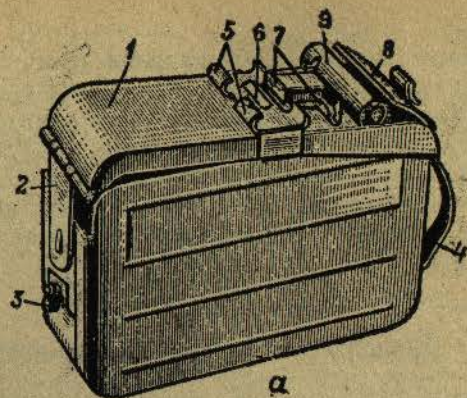

Фиг. 56. Патронна лента:

1 — прешлен; 2 — съединителни пружини; 3 — накрайник; 4 — съединителен прешлен; 5 — пръстеновиден прешлен

34. Кутиите служат за поместване на лентите с патрони.

Кутията за 100 патрона (фиг. 57, а) преди стрелба се прикрепва към носача на картечницата. Тя има ръкохватка за пренасяне и отварящ се капак, който се заключва с ключалка. Капакът има: два зъбеца, издатък и ключалка за закрепване на кутията към носача на картечницата; отварящ се клапан, който затваря прозорчето за преминаване на лентата; закръглен издатък за направляване на движението на лентата при стрелба.

Фиг. 57. Патронна кутия:

а — за 100 патрона; б — за 200 (250) патрона; 1 — отварящ се капак; 2 — задръжка; 3 — завъртаща се ключалка; 4 — ръкохватка за пренасяне; 5 — зъбци; 6 — издатък; 7 — ключалка; 8 — отварящ се клапан; 9 — закръглен издатък; 10 — изрез по формите на патрона

Кутията за 200 (250) патрона (фиг. 57, б) има отварящ се капак, който се заключва с ключалка; на капака има ръкохватка за пренасяне на кутията и изрез по формата на патрона, който показва направлението за скатаване на лентата с патроните в кутията. Отвътре дъното на кутията има наклон за осигуряване равномерното скатаване на лентата с патроните.

Принадлежности към картечницата

35. Принадлежностите (фиг. 58) служат за разглобяване, сглобяване, чистене и смазване на картечницата.

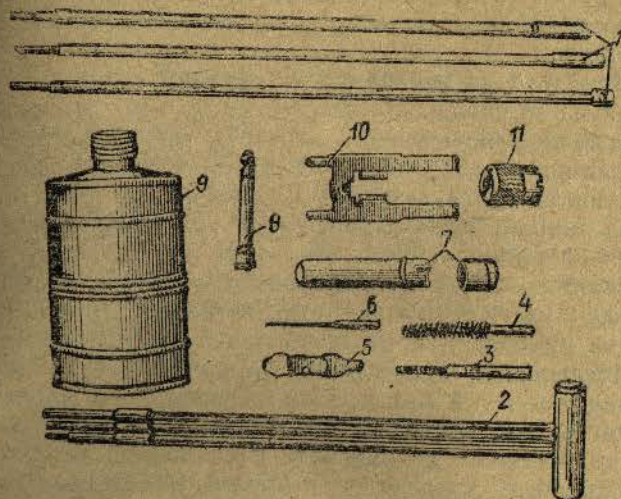
Към принадлежностите се отнасят шомполът, протривката, четката, отвертката, избивката, кутийката, приборът за извличане на скъсани гилзи и масльонката.

Шомполът се използва за чистене и смазване на канала на цевта, тръбичката на газовата камера, тръбичката на газовото бутало, канала на затворната рама, а също и каналите и плоскостите на цевната кутия и другите части на картечницата. Шомполът се състои от три звена, които се завинтват едно в друго. На единия край той има главичка за съединяване с кутийката за принадлежностите (шомполът на картечницата ПКТ на единия си край има ръкохватка), на другия — изрез за поставяне на парцал (кълчища) и резба за завинтване на протривката или четката.

Протривката се използва за чистене и смазване на канала на цевта.

Четката се използва за смазване на канала на цевта.

Отвертката и избивката се използват при разглобяване, сглобяване и чистене на картечницата. На отвертката има два ръба, които служат за почистване на тръбичката на газовата камера, изрез

Фиг. 58. Принадлежности:

1 — шомпол на картечниците ПК и ПКС; 2 — шомпол на картечницата ПКТ; 3 — протривка (накрайник); 4 — четка; 5 — отвертка; 6 — избивка; 7 — кутийка с капачка; 8 — прибор за извличане на скъсани гилзи; 9 — масльонка за смазка (само за картечницата ПКТ); 10 — рамка за стрелба с холосни патрони; 11 — втулка за стрелба с холосни патрони.

(ключ) на челната част за развинтване (завинтване) на мушката и страничен изрез за закрепване на протривката (накрайника) към шомпола.

Кутиятата служи за съхраняване на протривката, четката, отвертката и избивката. Тя се затваря с капачка. Кутиятата се използва и като ръкохватка на шомпола при чистене на картеницата и на отвертката при развинтване (завинтване) на винтовете и мушката. Кутиятата има две кръгли отвори за присъединяване на шомпола, овално и правоъгълно отворие за присъединяване на отвертката.

Приборът за извличане на скъсани гилзи се използва за изваждане на останалата част от скъсаната гилза в патронника. За целта той се вкарва в патронника така, че конусната му част да влезе в скъсаната гилза, дотиква се затворната рама напред докрай, за да захване зъбът на изхвъргача венца на прибора. След това чрез ръкохватката за пренапълване се изтегля рязко затворната рама назад. При изместване назад затворната рама извлича прибора и останалото парче от гилзата.

Масльонката е поместена на приклада. Тя има капачка с четка за смазване на частите на картеницата. Масльонката на картеницата ПКТ служи за съхраняване на смазката и се носи в чантата.

Запасните части, инструментите и принадлежности на картеницата ПКТ се съхраняват в чантата за принадлежностите и трябва винаги да се намират при картеницата.

Приборът за стрелба с халосни патрони се състои от рамка и фулка.

Рамката се поставя в прозорчето на водителя между основата му и капака на цевната кутия и служи за направляване на лентата, снабдена с халосни патрони със звездичка.

Втулката се завинтва на мястото на огнеприкривателя и служи за увеличаване на налягането на барутните газове, които се отвеждат през отворието на газовата камера.

Приборът се съхранява в отделна чанта.

7,62-мм бойни патрони

36. Бойният патрон (фиг. 59) се състои от куршум, гилза, барутен заряд и капсул.

37. За стрелба с картеницата се използват патрони с обикновени (със стоманени сърдечници, леки обр. 1908 г. и тежки обр. 1930 г.), трасиращи и бронебойно-запалителни куршуми. За различаване на патроните върхът на куршума е оцветен с различен цвят.

Обикновеният куршум е предназначен за поразяване на живата сила на противника, разположена на открито и зад маскировка, пробиваема от куршума.

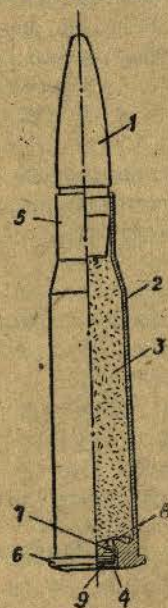
Куршумът със стоманен сърдечник (фиг. 60, а) се състои от стоманена обвивка, плакирана с томпак, оловна ризница и стоманен сърдечник. Върхът на куршума е оцветен със сребърен цвят.

Лекият куршум обр. 1908 г. (фиг. 60, б) се състои от стоманена обвивка, плакирана с томпак, и сърдечник (сплав от олово и антимон), впресуван в обвивката. Този куршум няма отлително оцветяване.

Тежкият куршум обр. 1930 г. (фиг. 60, в) има същото устройство, както и лекият куршум, но се

отличава от него по формата и по голямото си тегло. Върхът на куршума е оцветен с жълт цвят.

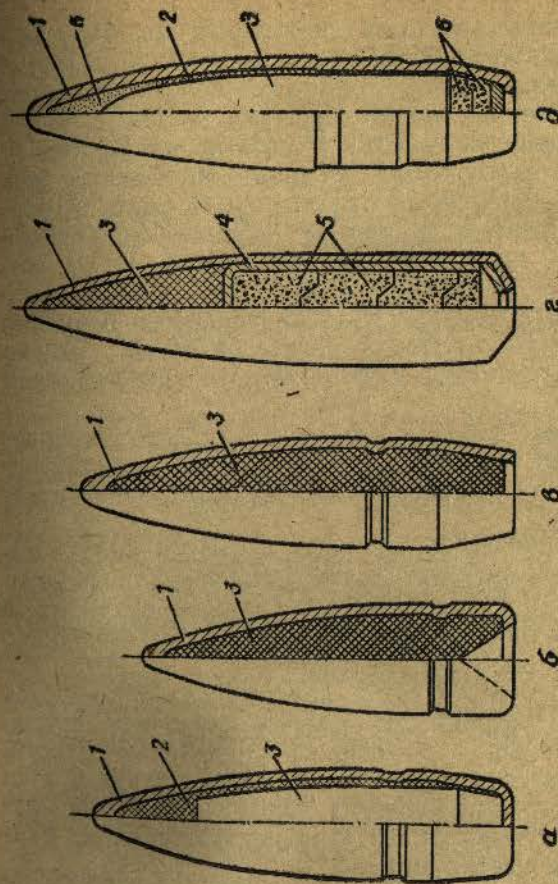
Трасирацият куршум (фиг. 60, г.) е предназначен за целеуказване и коригиране на огъня на разстояние до 1000 м, а също и за поразяване на живата сила на противника. Той се състои от обвивка, оловен сърдечник и чашка с впредсудан в нея трасиращ състав. При изстрел горенето от барутния заряд се предава на трасирация състав, който гори при полета на куршума и дава ярко светеща следа, добре видима денем и нощем. Върхът на куршума е оцветен със зелен цвят.

Бронебойно-запалителният куршум (фиг. 60, д) е предназначен за запалване на запалителни течности (предмети) и за поразяване на живата сила на противника, намираща се зад леки бронирани прикрития, на разстояние до 500 м. Той се състои от обвивка, стоманен сърдечник, оловна ризница и запалителен състав. При удар на куршума в бронята запалителният състав се възпламенява и пламъкът през отворстието на бронята, пробито от стоманения сърдечник на куршума, запалва запалителната течност. Върхът на куршума е оцветен с черен цвят с червена ивица.

Фиг. 59. Боен патрон:

1 — куршум; 2 — гилза; 3 — барутен заряд; 4 — капсула; 5 — дулце; 6 — венец; 7 — наковалня; 8 — огнено отворстие; 9 — ударен състав

Фиг. 60. Куршуми;

а — със стоманен сърдечник; б — лек; в — тежък; г — трасиращ; д — бронебойно-запалителен; 1 — обвивка; 2 — оловна ризница; 3 — сърдечник; 4 — чашка; 5 — трасиращ състав; 6 — запалителен състав

38. Гилзата служи за поместване на барутния заряд и за съединяване на всички части на патрона. Тя има тяло, в което се помества барутният заряд, дулце за закрепване на куршума и дъно с венец за захващане на гилзата от зъба на изхвъргача и зъбите на извлекателя. В дъното на гилзата има гнездо за капсула, наковалня, върху която се разбива капсулата от жилото на ударника, и две огневи отвори, през които прониква пламъкът от капсулата към барутния заряд.

Капсулата служи за възпламеняване на барутния заряд. Тя се състои от месингова чашка, ударен състав и станиолово кръгче, което покрива ударния състав.

Барутният заряд е поставен в тялото на гилзата и служи за привеждане на куршума в движение от енергията на газовете, образуващи се при изгарянето му.

39. Патроните се опаковат в дървен сандък. В сандъка се поставят две херметически затворени металически кутии с по 440 патрона; патроните в кутиите са опаковани в пачки по 20 патрона. Общо в един сандък има 880 патрона.

На страничните стени на сандъка, в който са опаковани патрони със стоманен сърдечник, с тежки, трасиращи и бронебойно-запалителни куршуми, са нанесени цветни ивици, съответстващи на цвета на върха на куршума. Ако в сандъка има патрони с лек куршум, на страничните стени на сандъка няма цветни ивици.

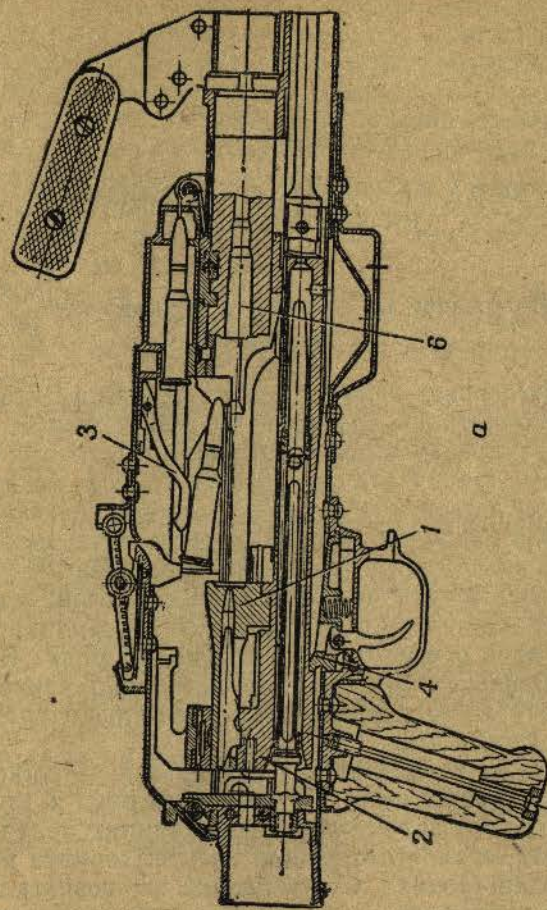
Глава IV

РАБОТА НА ЧАСТИТЕ И МЕХАНИЗМИТЕ НА КАРТЕЧНИЦАТА

Положение на частите и механизмите преди пълнене

40. Затворната рама с газовото бутало и затвора под действието на възвратно-бойната пружина се намира в предно крайно положение; газовото бутало — в тръбичката на газовата камера; каналът на цевта е затворен от затвора. Затворът се е завъртял около надлъжната си ос надясно така, че бойните му издътки са преминали пред бойните упори на цевната кутия — затворът е заключен; ударникът се намира в предно положение и жилото му излиза през отворието на затворния блок. Възвратно-бойната пружина има най-малко свиване. Ръкохватката за пренапълване се намира в предно крайно положение.

Издатъкът на подавателя е влязъл в профилния канал на дясната стена на затворната рама и заема дясно крайно положение; подавателният палец е подвигнат от своята пружина нагоре; горните палци и подавателният дъст в капака на цевната кутия под действието на своите пружини са отпуснати надолу.

Фиг. 61. Положение на частите и механизмите на картечницата преди пълнене:
1 — затвор; 2 — затворна рама; 3 — подавателен лост; 4 — спускателен лост

Спускателният лост е приповдигнат нагоре, опашката на спусъка е отведена напред; флагчето на предпазителя е завъртяно напред, при което изрезът му е обърнат нагоре и дава възможност на спускателния лост да се отпусне надолу (фиг. 61).

Щитът затваря прозорчето на цевната кутия за изхвърляне на гилзите.

На картечницата ПКТ запъвачът и предният край на кобиличката са приповдигнати нагоре, а ексцентрикът на спускателния механизъм е завъртян в задно положение; долният край на големия лост на електроспусъка под действието на своята пружина е завъртян в задно положение, а долният край на малкия лост на електроспусъка — надясно, благодарение на което тласкачът и котвата на електроспусъка са изместени надясно. Спускателният лост на електроспусъка под действието на своята пружина се намира в горно положение и е задържан от предпазителя.

Флагчето на предпазителя на картечницата е завъртяно напред, при което неговият изрез е обърнат нагоре и дава възможност на запъвача да се потоци надолу.

Капакът на цевната кутия е затворен; щитовите на водителя под действието на своите пружини са отпуснати надолу.

Работа на частите и механизмите при пълнене

41. За напълване на картечниците е необходимо:
— да се завърти ръкохватката на картечницата наляво;

— да се отвори капакът на цевната кутия;
— да се постави лентата върху основата на водителя така, че венецът на първия патрон да застане зад зъбите на извлекателя;

— да се затвори капакът на цевната кутия;
— да се изтегли с ръкохватката за пренапълване затворната рама назад до крайно положение и да се остави задържана от бойния зъб;

— да се подаде ръкохватката за пренапълване напред до крайно положение.

Картечницата е напълнена (фиг. 62) Ако не предстои незабавно откриване на огън, необходимо е да се постави картечницата на предпазител, като се завърти флагчето на предпазителя назад; при това изрезът за спускателния лост преминава отдолу и спускателният лост (запъвачът на картечницата ПКТ) не може да се отпусне надолу.

При отвеждане на ръкохватката за пренапълване назад тя се зацепва със своя водещ издатък за изреза на затворната рама и я отвежда назад, като свива възвратно-бойната пружина; ударникът, чийто издатък е поместен в кръглия улей на стойката на затворната рама, се отвежда назад.

Зъбите на извлекателя извличат от лентата патрон и го пренасят назад, при което патронът приповдига нагоре подавателния лост, като свива неговата пружина; когато дъното на гилзата дойде до отделящия гребен, под действието на неговия скос и подавателния лост патронът се освобождава от зъбите на извлекателя, подава се в приемното прозорче на основата на водителя и застава пред догиквача на затвора.

След отвеждане на затворната рама на дължина

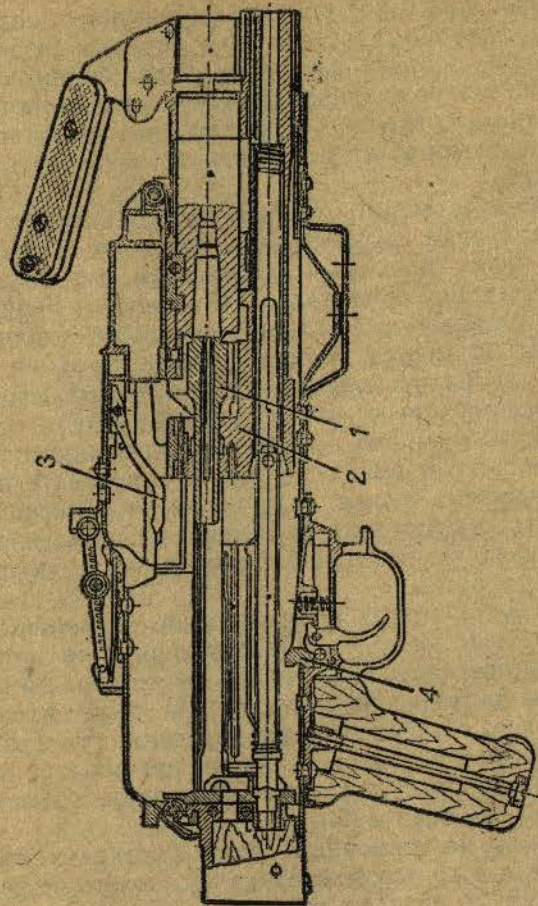
та на свободния ѝ ход тя, като действа с предния скос на фигурния изрез върху водещия издатък на затвора, завърта затвора наляво; бойните издатъци на затвора излизат от бойните упори на цевната кутия — извършва се отключване на затвора; след това затворът отива заедно със затворната рама назад.

При по-нататъшното отвеждане на ръкохватката затворната рама въздействува с левия си профилен наклон върху ролката на подавателя, а с издатъка — върху скоса на тласкача на щита. Горната част на подавателя при това се завърта наляво; подавателният палец, като се опира в прешлен на лентата, премества лентата наляво и поставя поредния патрон срещу зъбите на извлекателя; горните палци на капака на цевната кутия пропускат поредния патрон вляво и заедно с подавателния палец задържат лентата във водителя. Тласкачът се измества от издатъка на затворната рама вляво и с изкривената си част отваря щита на прозорчето на цевната кутия.

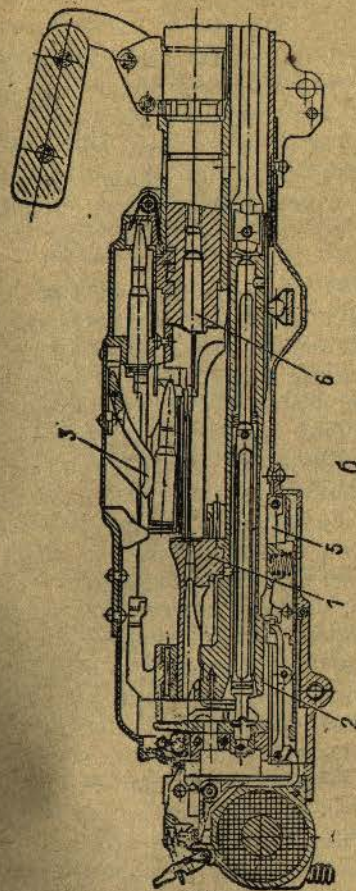
Спускателният лост (запъвачът на картечницата ПКТ) под действието на затворната рама се потапя надолу; щом като бойният зъб на затворната рама отминие запъвача на спускателния лост, спускателният лост (запъвачът на картечницата ПКТ) под действието на своята пружина се повдига нагоре; при обратно движение затворната рама се установява на боен зъб.

Издатъкът на затворната рама отминава скоса на тласкача и го освобождава, а прозорчето на цевната кутия се затваря от щита.

Картечницата е напълнена.

а

Фиг. 62. Положение на частите и механизмите на картечницата преди изстрел (картечницата е напълнена):
 а — картечница ПК и ПКС; б — картечница ПКТ; 1 — затвор; 2 — затворна рама; 3 — подавателен лост; 4 — спускателен лост; 5 — загъвач; 6 — патронник

Работа на частите и механизмите при стрелба

42. За откриване на огън е необходимо да се натисне спусъкът (бутонът на електроспусъка или спускателният лост), като предварително се завърти флагчето на предпазителя напред, ако картечницата е била на предпазител. При завъртане широкият изрез на предпазителя застава под спускателния лост (запъвач) и му дава възможност да се потопи надолу.

Спусъкът, като се завърта на своята ос, със зъба натиска върху спускателния лост и неговият запъвач излиза от бойния зъб на затворната рама; затворната рама заедно със затвора под действието на възвратно-бойната пружина се устремява напред, при което дотиквачът на затвора изтиква патрон от приемното прозорче на основата на водителя, дотиква го в патронника и затваря канала на цевта.

При движението си затворната рама, като въздейства със своя десен профилен наклон върху издатъка на подавателя, отклонява горната част на подавателя надясно; подавателният палец преминава зад поредния прешлен на лентата; горните палци на капака на цевната кутия при това задържат лентата да не изпадне; при отиване на затвора до задния срез на цевта изхвъргачът влиза в нейния изрез, а зъбът на изхвъргача захваща венца на дъното на гилзата. Затворът отначало под действието на скосения издатък на цевната кутия и скоса на десния боец издатък, а след това под действието на скоса на фигурния изрез на затворната рама и на водещия издатък се завърта около надлъжната си

ос надясно; неговите бойни издатъци преминават пред бойните упори на цевната кутия — извършва се заключване на затвора.

При по-нататъшното движение на затворната рама зъбите на извлекателя захващат венца на гилзата на поредния патрон; жилото на ударника излиза от отверстието на затворния блок и разбива капсулата на патрона — произвежда се изстрел.

Куршумът под действието на налягането на барутните газове се движи по канала на цевта; щом като той отмине газоотводното отверстие, част от барутните газове, като се устремяват през него в газовата камера, налягат върху газовото бутало и изтласкват затворната рама назад. При отиването си назад затворната рама (както и при взвеждането ѝ с ръкохватката за пренапълване) със зъбите на извлекателя извлича от лентата патрон и го пренася назад, който под действието на скосената част на отделителния гребен и подавателния лост се отделя и подава в приемното прозорче на основата на водителя.

След като измине пътя на свободния ход (10—15 мм), затворната рама действа с предния скос на фигурния изрез върху водещия издатък на затвора, завърта затвора около надлъжната му ос наляво и неговите бойни издатъци излизат от бойните упори на цевната кутия — извършва се отключване на затвора.

Затворът, като се движи назад заедно със затворната рама, със зъба на изхвъргача извлича гилзата от патронника; затворната рама измества тласкача вляво, който със своя извит край завърта щита и отваря прозорчето на цевната кутия; гилзата,

която се задържа от зъба на изхвъргача, се удря върху отражателния издатък на цевната кутия и се изхвърля навън.

Затворната рама при движението си назад действа със своя ляв профилен наклон върху ролката на подавателя и завърта горната част на подавателя наляво; подавателният палец премества лентата вляво и поставя поредния патрон срещу зъбите на извлекателя.

След удар на затворната рама в ограничителя в задно крайно положение тя под действието на възвратно-бойната пружина се устремява напред и ако спусъкът е натиснат, не остава на боен зъб, а затворът дотиква поредния патрон в патронника и с ударника възпламенява капсулата на патрона — произвежда се следващият изстрел.

За откриване на огън с **картечница ПКТ** е необходимо да се завърти флагчето на предпазителя напред, ако картечницата е била на предпазител, и да се натисне бутонът на електроспусъка или спускателният лост, като предварително се натисне неговият предпазител напред.

При натискане на бутона на електроспусъка на картечницата ПКТ токът преминава през намотката на електромагнита и премества котвата с тласкача вляво. Малкият лост при това се завърта и придвижва напред долния край на големия лост, под действието на който се завърта ексцентрикът. Зъбът на ексцентрика повдига нагоре задния край на кобиличката, в резултат на което предният край на кобиличката и запъвачът се потапят надолу, като освобождават затворната рама; затворната рама заедно със затвора под действието на възвратно-бой-

ната пружина се устремява напред. По-нататък частите и механизмите на картечницата работят така, както и при натиснат спусък.

За ръчно произвеждане на стрелба е необходимо да се завърти предпазителят на спускателния лост напред и да се натисне спускателният лост. При това долният край на големия лост се завърта напред, а частите и механизмите на картечницата по-нататък работят така, както при натиснат бутон на електроспусъка.

Автоматичната стрелба продължава дотогава, докато е натиснат спусъкът (бутонът на електроспусъка) и в лентата има патрони.

При освобождаване на спусъка (лоста, бутона на електроспусъка) затворната рама се задържа на боен зъб в задно положение — стрелбата се прекратява, но картечницата остава напълнена.

При изразходване на всичките патрони и натиснат спусък (бутон на електроспусъка) затворната рама със затвора остава в предно крайно положение.

З а б е л е ж к и: 1. При поставяне на регулатора на картечниците ПК, ПКС и ПКБ на деление 1 върху газовото бутало действуват най-малко количество барутни газове, които се отвеждат от канала на цевта, тъй като двете отверстия на тръбичката са отворени и през тях част от газовете излизат навън.

2. При поставяне на регулатора на деление 2 остава отворено само лявото отверстие на тръбичката и върху газовото бутало действа по-голямо количество барутни газове, отколкото в първия случай.

3. При поставяне на регулатора на деление 3 двете отверстия на тръбичката са затворени и всичките барутни газове, постъпващи в газовата камера, действуват върху газовото бутало и при разработени части ударът е посилен в цевната кутия и я разбива.

Задръжки при стрелба с картечницата и начини за отстраняването им

43. Картечницата при постоянни грижи, правилно поддържане и внимателна работа е сигурно и безотказно оръжие. Обаче при неправилна работа с картечницата, замърсяване и износване на частите и механизмите, а също и при използване на неисправни патрони може да се появят задръжки при стрелба.

44. За предотвратяване на задръжки при стрелба е необходимо:

- постоянно да се поддържа картечницата в пълна изправност;

- своевременно и точно да се спазват всички правила за преглед, разглобяване, почистване и смазване на картечницата, като се обръща особено внимание на чистотата и изправността на подвижните части, канала на цевта, газовите пътища и кутията с лентата;

- да се почиства преди стрелба каналът на цевта, да се почистват и смазват с тънък слой смазка триещите се при стрелба повърхности на частите, да се преглеждат картечницата и патроните, да не се използват за стрелба неисправни и замърсени патрони;

- да се предпазва картечницата от замърсяване и удари при стрелба и при придвижване;

- през време на боя след продължителна стрелба при първата възможност да се почистват газовите пътища и леко да се смазват затворът и затворната рама; при силно замърсяване (с пясък, кал, сняг) картечницата да се разглобява и почиства;

- да не се прегрява цевта, за което при напрежение на стрелбата тя да се заменя след всеки 400—500 изстрела;

- ако картечницата продължително време се намира на студено или се внесе от студено в топло помещение, преди пълнене е необходимо затворната рама да се постави няколко пъти на боен зъб и да се пусне от него.

45. Ако възникнат задръжки при стрелба, отначало е необходимо да се пренапълни картечницата. Ако с пренапълване не се отстрани задръжката или след отстраняване отново се повтори, необходимо е да се изпразни картечницата, да се определи причината за задръжката и да се постъпи така, както е указано в долната таблица.